

COA Tijdelijke opvanglocatie Uden

Quickscan natuur

Centraal orgaan opvang asielzoekers

15 december 2025

Project	COA Tijdelijke opvanglocatie Uden
Opdrachtgever	Centraal orgaan opvang asielzoekers
Document	Quickscan natuur
Status	Definitief 03
Datum	15 december 2025
Referentie	148926/25-019.765
Projectcode	148926

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer
Schenkkade 50, De Haagsche Zwaan
Postbus 85948
2508 CP Den Haag
+31 (0)70 370 07 00
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos, noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Tekst- en datamining van (delen van) dit document, evenals enige verwerking of reproductie ervan door middel van kunstmatige intelligentie technologieën is uitdrukkelijk niet toegestaan, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Dit document (of delen ervan) mag niet worden verveelvoudigd en/of anderszins worden gebruikt op enigerlei wijze voor het trainen van kunstmatige intelligentie technologieën, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doel 5
1.3 Leeswijzer 5

2 PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN 6

2.1 Plangebied 6
2.2 Werkzaamheden 8

3 BESCHERMDE GEBIEDEN, KADERRICHTLIJN WATER EN HOUTOPSTANDEN 10

3.1 Natura 2000 10
3.1.1 Gegevens 10
3.1.2 Effecten en conclusie 11
3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN) 11
3.2.1 Gegevens 11
3.2.2 Effecten en conclusie 13
3.3 Rust- en foerageergebied ganzen en smienten 13
3.3.1 Gegevens 13
3.3.2 Effecten en conclusie 14
3.4 Kaderrichtlijn Water 14
3.4.1 Gegevens 14
3.4.2 Effecten en conclusie 15
3.5 Houtopstanden 15

4 BESCHERMDE SOORTEN 16

4.1 Methode 16
4.2 Beschrijving per soortgroep 16
4.2.1 Flora 16
4.2.2 Grondgebonden zoogdieren 19
4.2.3 Vleermuizen 22
4.2.4 Vogels 25

4.2.5 Amfibieën 30
4.2.6 Reptielen 32
4.2.7 Vissen 33
4.2.8 Vlinders, libellen en andere ongewervelden 34

5 SAMENVATTING 37

5.1 Beschermde gebieden, Kaderrichtlijn Water en Houtopstanden 37
5.2 Beschermde soorten 37

6 BRONVERMELDING 41

Laatste pagina 41

Bijlage(n) Aantal pagina's

I Wettelijk kader 6
II Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 1

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het COA is voornemens een tijdelijke opvanglocatie te realiseren in Uden. De geplande werkzaamheden voor de opvanglocatie kunnen effecten hebben op beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied. In deze Quickscan worden mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige beschermde natuurwaarden beoordeeld en getoetst. Vervolgens worden de juridische consequenties en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen, zoals aanvullende onderzoeken, preventieve, mitigerende en/of compenserende maatregelen of een vergunningaanvraag, inzichtelijk gemaakt.

1.2 Doel

Het doel van deze quickscan is om te toetsen:
- welke effecten de werkzaamheden aan de opvanglocatie hebben op:
  - beschermde gebieden (Natura 2000) in het kader van de Omgevingswet;
  - het Natuurnetwerk Nederland (NNN);
  - rust- en foerageergebied ganzen en smienten;
  - de Kaderrichtlijn Water (KRW);
  - houtopstanden (beschermd onder de Omgevingswet dan wel gemeentelijk bomenbeleid);
  - beschermde soorten in het kader van de Omgevingswet;
- wat de consequenties van deze mogelijke effecten zijn in het kader van de natuurwetgeving en het natuurbeleid;
- welke vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals aanvullende onderzoeken, preventieve maatregelen of een aanvraag omgevingsvergunning in combinatie met mitigerende en/of compenserende maatregelen.

Effecten van de gebruiksfase van de opvanglocatie worden ook beoordeeld. Er vindt geen significant verschil in gebruik van het plangebied plaats na afronding van de werkzaamheden, in vergelijking met de huidige situatie.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied en de geplande werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt verkend of er effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden, KRW-oppervlaktewateren en houtopstanden. Hoofdstuk 4 beschrijft per soortgroep of er in of nabij het plangebied onder de Omgevingswet beschermde soorten aanwezig zijn en wat de effecten van het voornemen op deze soorten zijn. In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste resultaten en conclusies samengevat. In hoofdstuk 6 zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven. Het toetsingskader in relatie tot de natuurwet- en regelgeving is weergegeven in bijlage I.

2

PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft een gras- en kruidenrijk perceel aan de Boekelsedijk in Uden (Noord-Brabant). Het terrein is eigendom van de gemeente en wordt regelmatig gemaaid en gesnoeid. Rondom het perceel liggen verschillende watergangen. Aan de westzijde van het perceel bevindt zich een A-watergang van het Waterschap Aa en Maas, met steile oevers en delen met beschoeiing. Aan de oost- en zuidzijde liggen greppels die dienen voor de afwatering van het perceel. Deze greppels zijn niet het gehele jaar watervoerend. Ook de greppels hebben een steil talud. Langs de noord-, west- en zuidrand staan diverse boomsoorten, waaronder zomereik, hazelaar, beuk, ruwe berk en zwarte els. Ook staat er een solitaire es op het perceel. Ten zuiden van het perceel ligt een erf met woonhuis en loopt de N264. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich verschillende sportvelden en een bedrijventerrein. De wijdere omgeving wordt gekenmerkt door stedelijk gebied en woonwijken van Uden.

Afbeelding 2.1 toont de globale ligging van het plangebied. In afbeelding 2.2 wordt het plangebied in meer detail weergegeven en in afbeelding 2.3 wordt een impressie van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 2.1 Globale ligging plangebied

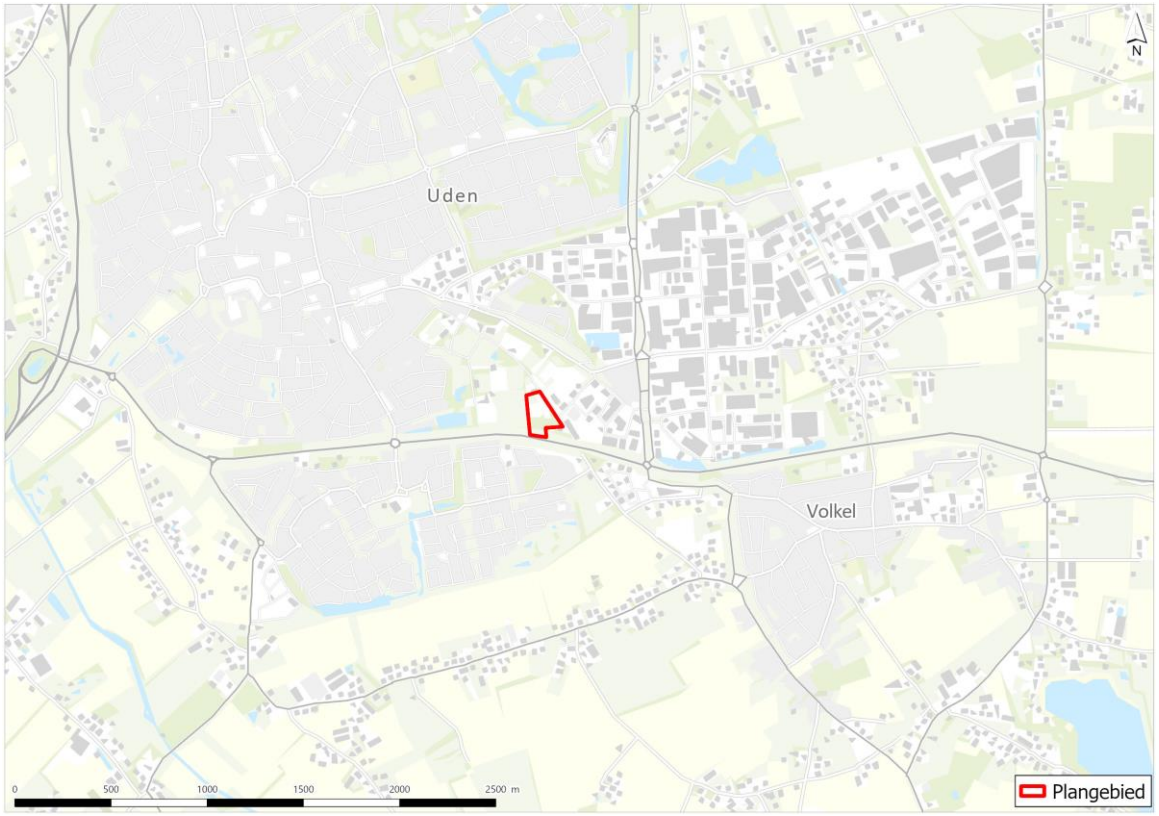

Afbeelding 2.2 Ligging plangebied in detail

Afbeelding 2.3 Impressie plangebied

2.2 Werkzaamheden

De werkzaamheden voor de tijdelijke opvanglocatie omvatten het plaatsen van acht 3laagse woonunits, één tweelaags dienst- en opslaggebouw en één enkellaags kantoorgebouw. Daarnaast worden groen- en recreatievoorzieningen aangelegd. Ook worden twee nieuwe wegen gerealiseerd, deels verhard en deels halfverhard.

Voor de uitvoering wordt gebruikgemaakt van zwaar materieel, zoals trucks met mobiele kranen voor het plaatsen van de woonunits en graafmachines voor terreinbewerking. Er wordt uitgegaan van het aanbrengen van een fundering van staal. Hiervoor zijn geen heiwerkzaamheden nodig. Voor de werkzaamheden worden geen bomen gekapt en geen watergangen gedempt.

De start van de werkzaamheden staat gepland voor het tweede kwartaal van 2026, met een verwachte uitvoeringsduur van circa zes maanden. Afbeelding 2.4 toont de inrichtingstekening van het plangebied met de nieuwe voorzieningen.

Afbeelding 2.4 Inrichtingstekening

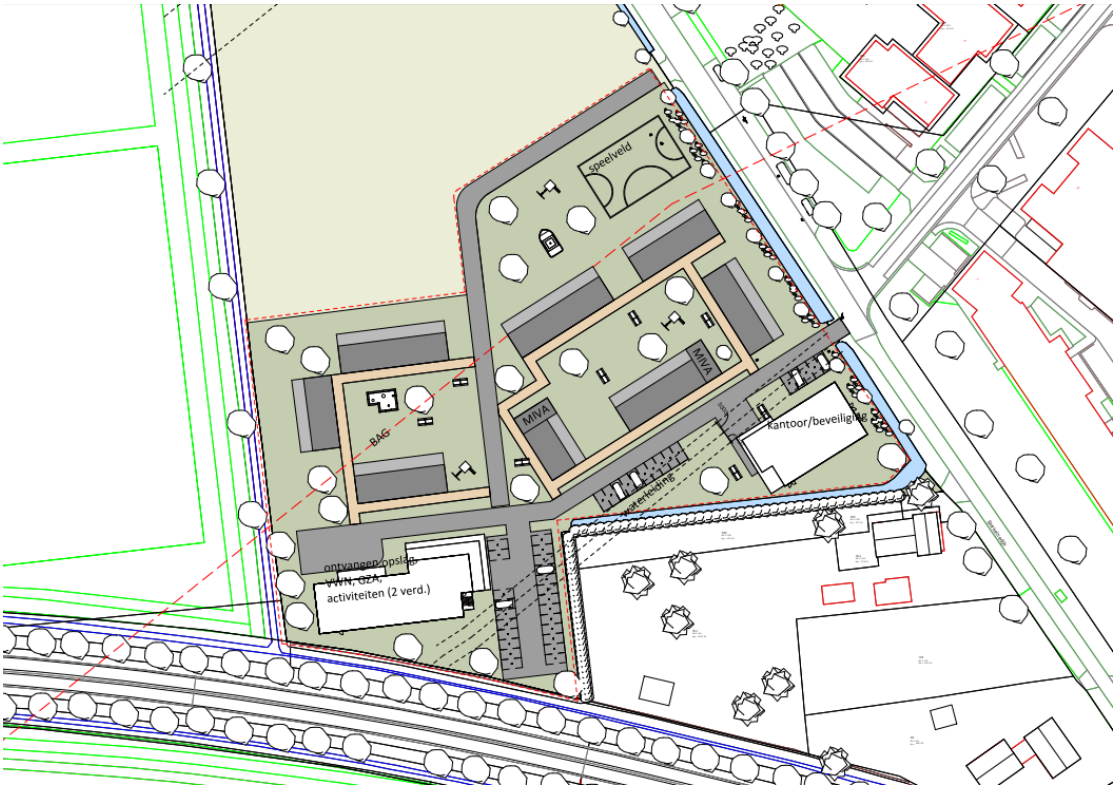

3

BESCHERMDE GEBIEDEN, KADERRICHTLIJN WATER EN HOUTOPSTANDEN

3.1 Natura 2000

3.1.1 Gegevens

Het plangebied bevindt zich niet in of aangrenzend aan Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek', op circa 22 km ten westen van het plangebied (afbeelding 3.1). Dit gebied heeft de status van Habitatrichtlijngebied [lit. 1]. Overige Natura 2000-gebieden ('Kampina & Oisterwijkse Vennen', 'Deurnsche Peel & Mariapeel', 'Boschhuizerbergen', 'Maasduinen', 'Zeldersche 3ssen', 'Oeffelter Meent', 'Sint Jansberg', 'De Bruuk' en 'Rijntakken') bevinden zich op gelijke of op grotere afstanden (> 22 km) van het plangebied.

Afbeelding 3.1 Ligging plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden [lit. 1]

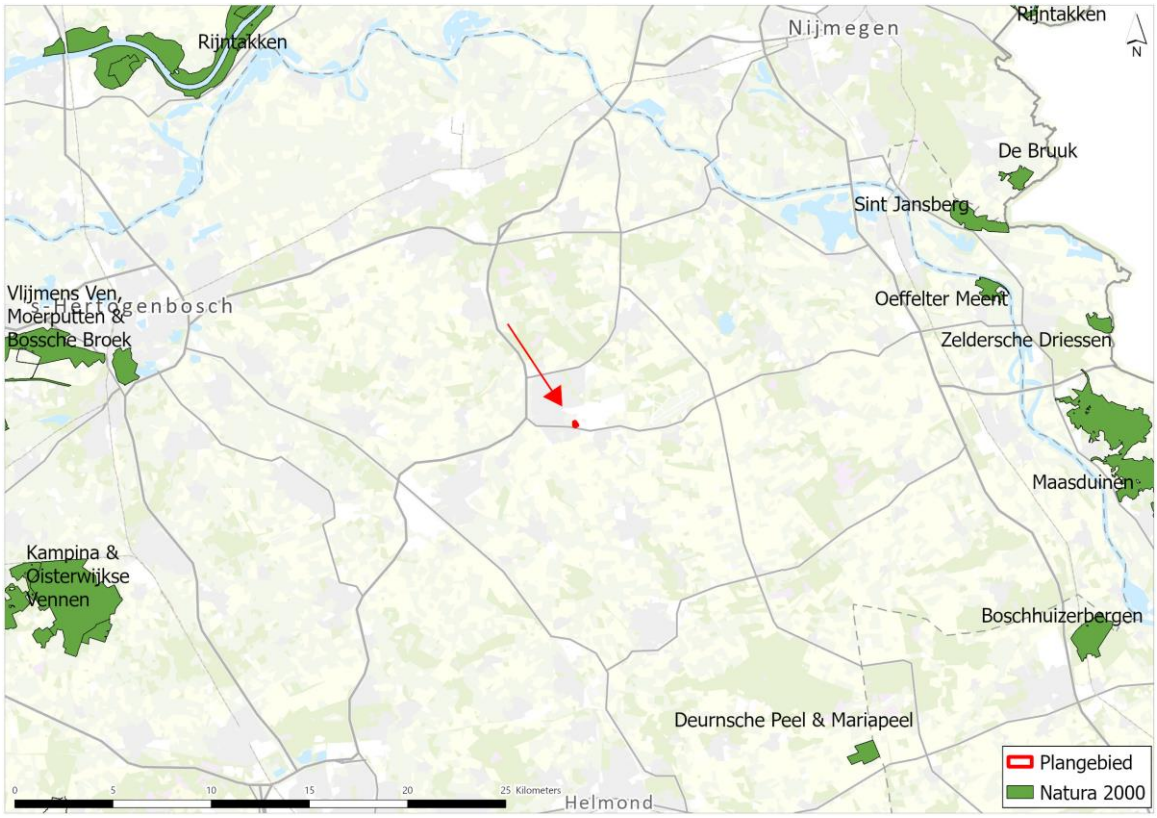

Hieronder wordt voor het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied een korte beschrijving gegeven van het gebied en van relevante aandachtspunten met betrekking tot het gebied.

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche broek
Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek liggen ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch op de gradiënt van het zandlandschap van de Kempen en het Maasdal, in de Naad van Brabant. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar zeldzame kranswierbegroeiingen worden aangetroffen in sloten, te midden van intensief landbouwgebied.

De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan Blauwgrasland. In dit gebied zijn in 1990 twee in ons land uitgestorven vlinders van de Habitatrichtlijn geherintroduceerd: het Pimpernelblauwtje (Maculinea teleius) en het Donker pimpernelblauwtje (Maculinea nausithous). Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar eveneens Blauwgrasland aanwezig is [lit. 2]. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor invoegen Habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten [lit. 2]. Een overzicht van deze habitattypen en soorten, en hun landelijke staat van instandhouding en doelstelling staat in bijlage II.

3.1.2 Effecten en conclusie

Verstoring en vernietiging
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bij het plangebied ('Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche broek') bevindt zich op circa 22 km afstand. Overige Natura 2000-gebieden liggen op ruim 22 km afstand van het plangebied. Vanwege de ligging van het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden is van fysieke effecten als oppervlakteverlies en versnippering geen sprake. Ook negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van verstoring door licht ('s avonds en 's nachts werken), geluid en trillingen binnen Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten op basis van de grote tussenliggende afstand. Het plangebied vormt tevens geen belangrijk extern leefgebied voor soorten met een instandhoudingsdoelstelling. Van negatieve fysieke effecten van de werkzaamheden op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden is dus geen sprake.

Verzuring en vermesting door stikstofdepositie
Door de aard en omvang van de werkzaamheden, in combinatie met de afstand (22 km) tot het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied(en) ('Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche broek', 'Offelter Meent', 'Deurnsche Peel & Mariapeel) zijn effecten van stikstofdepositie op voorhand niet uit te sluiten. De omvang en reikwijdte van de stikstofdepositie door de werkzaamheden en/of het gebruik dienen met een AERIUS-berekening inzichtelijk gemaakt te worden. Afhankelijk van de uitkomst zijn er geen vervolgstappen (geen deposities) of is een voortoets en/of passende beoordeling nodig.

Overige effecten
Indirecte effecten op Natura 2000-gebieden zoals vernatting, verdroging, verontreiniging, verzoeting of verzilting kunnen als gevolg van de aard van het voornemen en de relatief grote tussenliggende afstand worden uitgesloten. Van negatieve indirecte effecten door de werkzaamheden op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden is dus geen sprake. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet onderdeel Natura 2000-activiteiten zijn niet nodig.

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

3.2.1 Gegevens

In de omgeving van het plangebied bevinden zich gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) van de provincie Brabant (afbeelding 3.2) [lit. 3]. De dichtstbijzijnde percelen van het NNB zijn gelegen op een afstand van circa 1 km ten noordoosten van het plangebied. De wezenlijke kenmerken en waarden van het dichtstbijzijnde deel van het NNN worden gevormd door de natuurbeheertypen: Droog bos met productie (N16.03). De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN perceel op circa 1,5 km ten zuiden van het plangebied worden gevormd door: Vochtig hooiland (N10.02), Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02), Vochtig bos met productie (N16.04) en Droog bos met productie (N16.03) (afbeelding 3.3).

Afbeelding 3.2 Ligging plangebied ten opzichte van NNB [lit. 3]

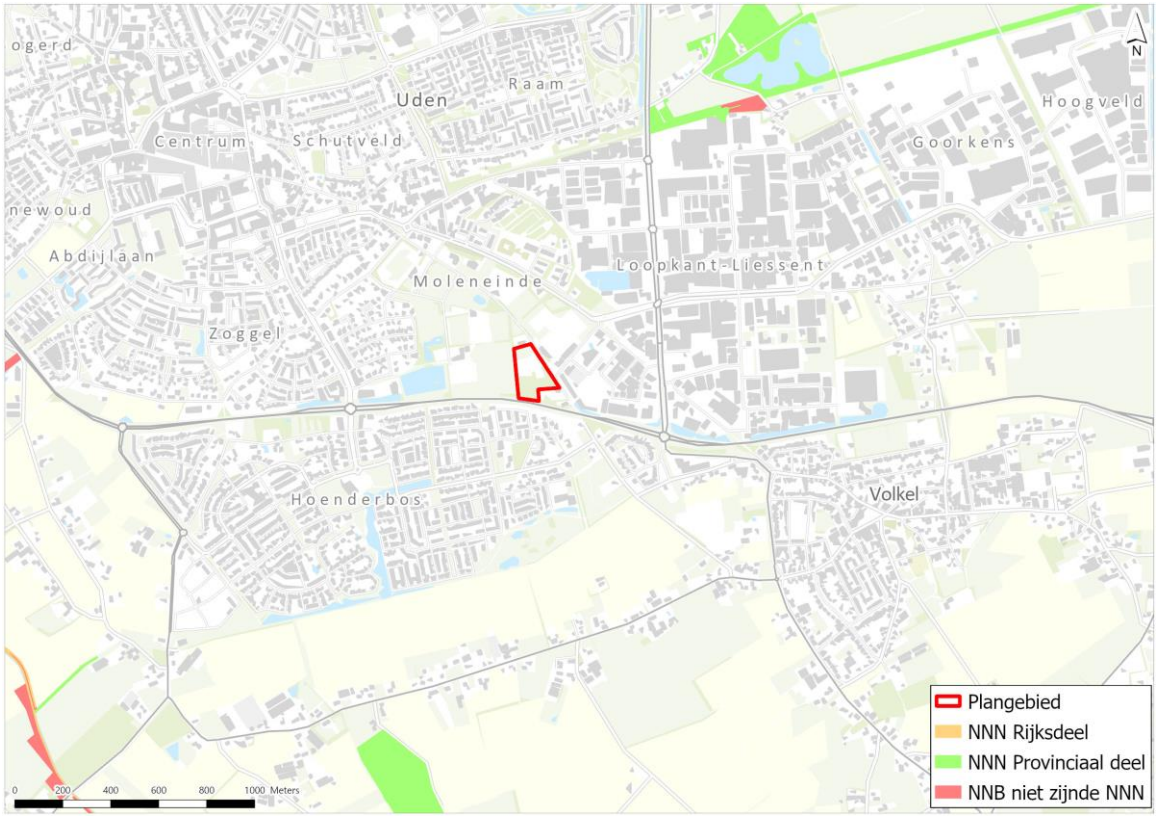

Afbeelding 3.3 Natuurbeheertypen van dichtstbijzijnde NNB-percelen [lit. 3]

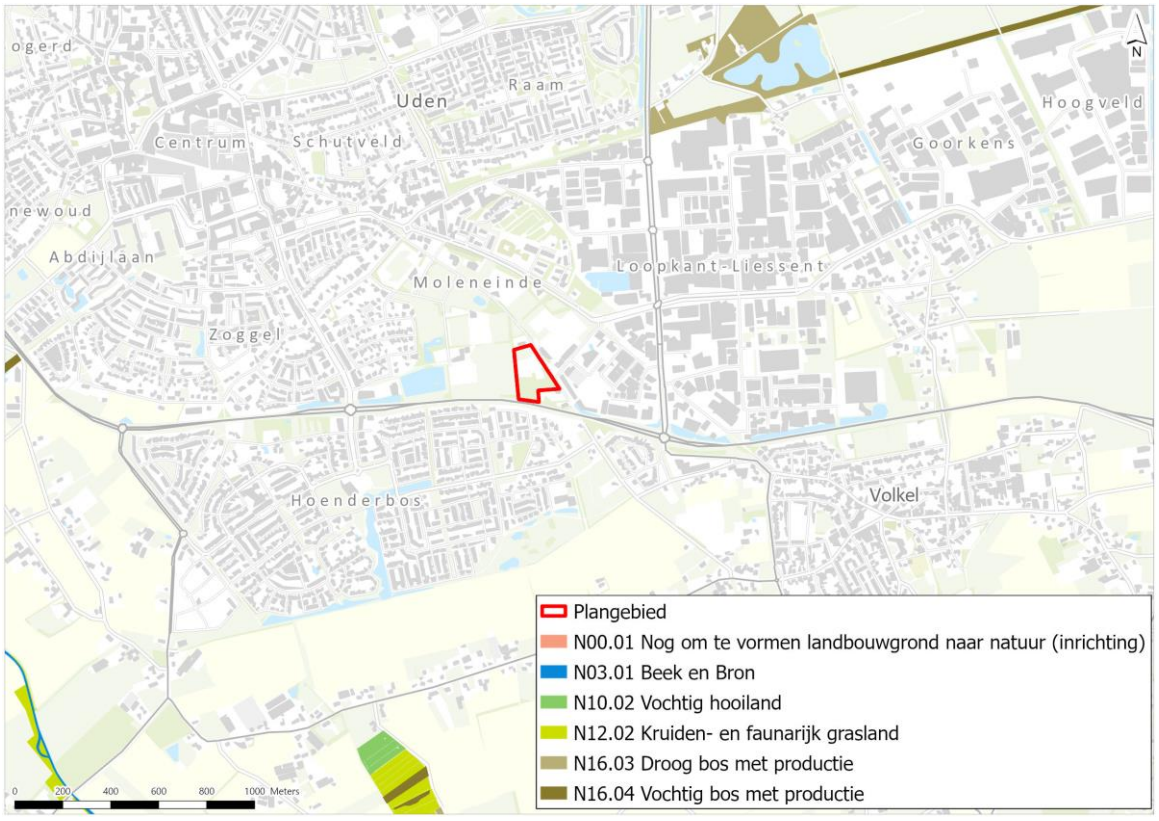

3.2.2 Effecten en conclusie

Het plangebied grenst niet aan een NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde perceel waarop de beheertypen Droog bos met productie (N16.03) en Vochtig bos met productie (N16.04) aanwezig zijn ligt op 1 km ten noordoosten van het plangebied. Het onderzoeksgebied (inclusief plangebied) maakt dus geen deel uit van het NNN Noord-Brabant (NNB), waardoor ruimtebeslag van het voornemen in NNN-gebieden op voorhand is uitgesloten.

Wél kan er sprake zijn van externe werking. In provincie Noord-Brabant is externe werking ten aanzien van het NNN een toetscriterium. Dit houdt in dat voor projecten binnen de invloedssfeer van het NNN moet worden nagegaan in welke mate deze de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN beïnvloeden. De werkzaamheden voor de opvanglocatie veroorzaken (mogelijk) verstoring in de vorm van geluid, licht (verlichting werkterrein) en trillingen. De natuurtypes (vegetaties) aanwezig binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden zijn niet direct gevoelig voor verstoring door geluid, licht en/of trillingen. Wel kan sprake zijn van een indirecte aantasting van deze NNN-elementen wanneer de verstoring ervoor zorgt dat ze hun functie voor soorten verliezen (bijvoorbeeld soorten die gebruik maken van de natuurbeheertypes als leefgebied of de EVZ als migratieroute). In de huidige situatie is reeds sprake van verstoring door de aanwezigheid van industrie/stedelijk gebied (verkeersgeluid en trillingen) [lit. 4]. De bijkomende (beperkte) geluidsbelasting die mogelijk optreedt in het kader van de realisatie van opvanglocatie is op deze schaal nagenoeg verwaarloosbaar. Tevens zijn de geplande werkzaamheden tijdelijk van aard. Hierdoor ontstaan geen negatieve effecten op het ecologische functioneren van het NNN-gebied. Met de voorgenomen ontwikkeling is gezien het bovenstaande geen sprake van aantasting of verlies van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN van Noord-Brabant. Een nadere toetsing in de vorm van een NNN-toets is niet noodzakelijk en belemmeringen vanuit provinciaal natuurbeleid zijn dus niet aan de orde.

3.3 Rust- en foerageergebied ganzen en smienten

3.3.1 Gegevens

In de Omgevingsverordening van Noord-Brabant zijn geen weidevogelleefgebieden aangewezen. Wél zijn er rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten opgenomen in de Omgevingsverordening [lit. 5]. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten. Het dichtstbijzijnde rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten is gelegen op een afstand van circa 18 km ten noordwesten van het plangebied (afbeelding 3.4).

Afbeelding 3.4 Ligging plangebied ten opzichte van rust- en foerageergebieden ganzen en smienten [lit. 5]

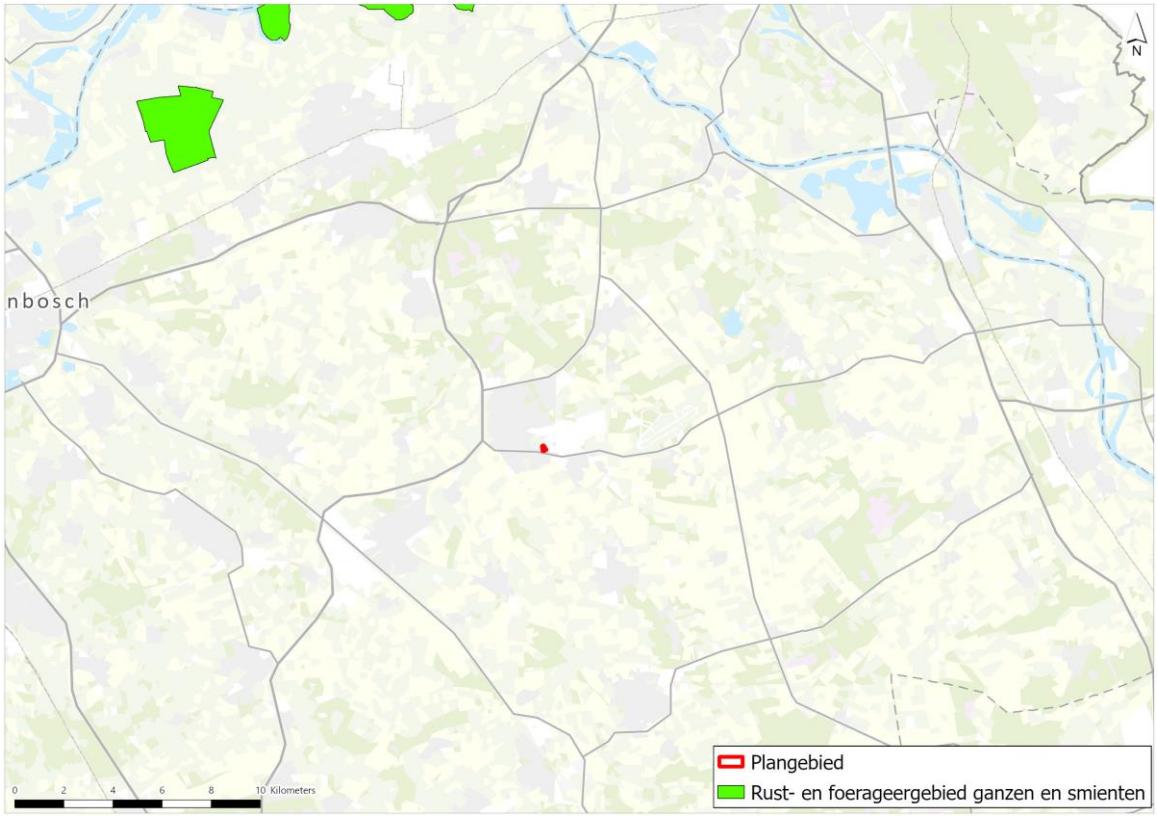

3.3.2 Effecten en conclusie

Negatieve effecten van het voornemen op belangrijke rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten zijn niet aan de orde. Vanuit het provinciale beleid ten aanzien van ganzen en smienten zijn geen vervolgstappen nodig.

3.4 Kaderrichtlijn Water

3.4.1 Gegevens

Het plangebied bevindt zich niet in of nabij een KRW-waterlichaam. Het dichtstbijzijnde KRW-waterlichaam is gelegen op een afstand van 2,4 km ten zuidwesten van het plangebied (afbeelding 3.5).

Afbeelding 3.5 Ligging plangebied ten opzichte van KRW-waterlichamen

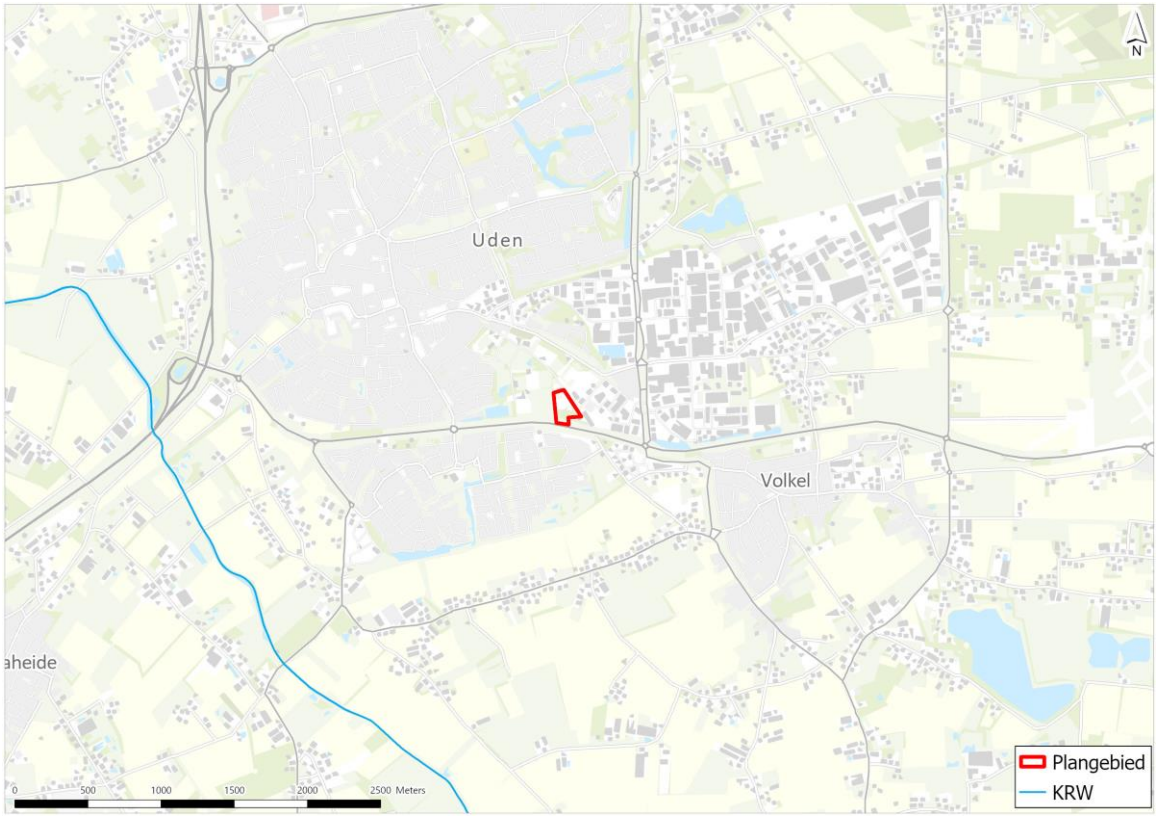

3.4.2 Effecten en conclusie

De werkzaamheden vinden niet plaats in of nabij een ecologisch relevant areaal van een KRW-waterlichaam [lit. 6]. Hierdoor zijn ten aanzien van de KRW geen effecten te verwachten van het project. Een nadere toetsing of andere vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3.5 Houtopstanden

Het uitgangspunt bij de werkzaamheden is dat er geen bomen worden gekapt. Directe negatieve effecten van het voornemen op houtopstanden of individuele bomen zijn dan ook niet aan de orde. Vervolgstappen vanuit het landelijke en/of gemeentelijke beleid ten aanzien van houtopstanden zijn niet nodig.

4

BESCHERMDE SOORTEN

4.1 Methode

Om de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in en rondom het plangebied vast te kunnen stellen, zijn een bureaustudie en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. De bureaustudie bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, periode afgelopen 5 jaar) [lit. 7]. Aanvullend hierop zijn, als daar aanleiding voor was, verspreidingsatlassen, internetbronnen en op internet vrij verkrijgbare verspreidingsgegevens geraadpleegd. Ter verificatie van en als aanvulling op de bureaustudie is een veldbezoek uitgevoerd op 5 november 2025 door twee ecologen van Witteveen+Bos. Soortgerichte inventarisaties en tellingen van afzonderlijke dier- en plantensoorten waren geen onderdeel van het veldbezoek, wel zijn toevallige waarnemingen van soorten of verblijfplaatsen genoteerd. Daarnaast is een habitatscan uitgevoerd. De inventarisatie is niet vlakdekkend en slechts indicatief, maar voor deze fase voldoende gedetailleerd.

Op basis van de biotoopeisen van beschermde soorten, het veldbezoek en de resultaten van de bureaustudie is bepaald of beschermde soorten leefgebied kunnen vinden in en nabij het plangebied en of daar nader onderzoek naar nodig is. Aan de hand van de geplande werkzaamheden en de verstoringgevoeligheid van soorten is vervolgens bepaald of negatieve effecten kunnen optreden, en of er sprake is van een overtreding van de Omgevingswet.

4.2 Beschrijving per soortgroep

4.2.1 Flora

Bureaustudie
Uit de NDFF [lit. 7] blijkt dat in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten zijn waargenomen: kartuizer anjer. Er is één enkele waarneming van kartuizer anjer op circa 2,5 km ten westen van het plangebied. Gelet op het natuurlijke verspreidingsgebied van kartuizer anjer, gaat het hier om niet- natuurlijke (geïntroduceerde en/of uit cultuur verwilderde) individuen of populaties. Individuen van planten die zich buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied bevinden, zijn onder de Omgevingswet niet beschermd. Andere beschermde soorten flora worden op basis van recente verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het plangebied.

De meeste onder de Omgevingswet beschermde flora is zeldzaam tot zeer zeldzaam en komt slechts lokaal voor in specifieke biotopen. Voorbeelden van dergelijke biotopen zijn loof- en naaldbossen, hakhout en struwelen op kalkrijke, humeuze, vrij voedselarme, compacte en lemige bodems. Ook in heiden en borstelgraslanden en in onbemeste riet- en hooilanden, leemrijke akker (vooral onder wintergraan), op rivierduintjes, in kalkgraslanden en lemige blauwgraslanden, in duinvalleien en soms in het winterbed van rivieren komen de soorten voor. Daarnaast zijn er enkele soorten specifiek gebonden aan stenig substraat zoals rotsen, puinhellingen en oude (kalkrijke) muren.

Rode Lijst soorten

Naast flora met een wettelijke bescherming onder de Omgevingswet, is er ook een groot aantal soorten waarvoor een dergelijke bescherming niet geldt, maar die wel waardevol of bijzonder zijn. Om een beeld te krijgen van overige soorten, zijn gegevens over het voorkomen van soorten van de Rode Lijst opgehaald. Voor deze soorten geldt de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Uit de NDFF [lit. 7] blijkt dat de in tabel 4.1 weergegeven vaatplanten van de Rode Lijst in de omgeving van het plangebied (< 3 km) zijn waargenomen. Achter iedere soort wordt de status aangegeven waarmee de soort op de Rode lijst staat; ernstig bedreigd (EB), bedreigd (B), kwetsbaar (K), gevoelig (G) en verdwenen uit Nederland (V).

Tabel 4.1 Waarnemingen in de afgelopen 5 jaar van Rode Lijstsoorten vaatplanten binnen 3 km van het onderzoeksgebied met bijbehorende status [lit. 7]

Akkerandoorn (K)	Kartuizer anjer (B)	Sierlijke vetmuur (K)
Armbloemige waterbies (B)	Karwij (K)	Slanke mantelanjer (K)
Beemdkroon (K)	Kleinbloemige salie (K)	Steenanjer (K)
Betonie (B)	Kleine ratelaar (G)	Stijve moerasweegbree (B)
Bevertjes (K)	Klokjesgentiaan (G)	Stijve ogentroost (G)
Blauwe knoop (G)	Knopbies (B)	Torenkruid (K)
Bolderik (K)	Korenbloem (G)	Tripmadam (K)
Bosaardbei (G)	Krabbenscheer (G)	Valse kamille (K)
Brede orchis (K)	Kranssalie (EB)	Veldsalie (K)
Franse silene (B)	Kruisbladwalstro (K)	Vleeskleurige orchis (K)
Geelhartje (K)	Moeraskartelblad (K)	Vlottende bies (K)
Gele kornoelje (G)	Nachtkoekoeksbloem (B)	Water3blad (G)
Gevlekte orchis (G)	Oosterse morgenster (K)	Wilde gagel (G)
Gipskruid (G)	Paardenbloemstreepzaad (K)	Wilde kievitsbloem (B)
Grondster (K)	Parnassia (K)	Witte rapunzel (B)
Gulden sleutelbloem (K)	Ruige anjer (K)	Zacht vetkruid (K)
Hondsviooltje (G)	Ruige leeuwentand (K)	Zomerklokje (K)
Kamgras (G)	Ruige weegbree (K)	

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen beschermde soorten zijn in onderstaand kader beschreven.

Kartuizer anjer

Kartuizer anjer groeit op zonnige, droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, vaak kalkhoudende grond. Groeiplaatsen worden gevonden in kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en rotsige plaatsen zoals op leisteenhellingen en zandsteenrotsen. In Nederland is kartuizer anjer redelijk zeldzaam, alhoewel verspreid door het land groeiplaatsen bekend zijn. De soort wordt echter ook uitgezaaid [lit. 8]

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. De vegetatie binnen het plangebied bestaat onder andere uit duizendblad, klein vogelpootje, reigersbek, sint janskruid, Jacobs kruiskruid, grote weegbree, schapenzuring, grote brandnetel, witte dovennetel, ridderzuring, fijnstraal, scherpe boterbloem, vlasbekje en gladwalstro. Langs de watergang aan de oostzijde van het perceel staan soorten als pitrus, lisdodde en riet. Afbeelding 4.1 geeft een impressie van de vegetatie binnen het plangebied. De aanwezige soorten in het plangebied duiden op relatief verstoorde en voedselrijke condities.

Afbeelding 4.1 Impressie vegetatie plangebied

Het plangebied en de directe omgeving bieden geen geschikt biotoop aan beschermde flora. Op basis van de ligging en de aard van het plangebied (stedelijk-, voedselrijk gebied) is het uitgesloten dat er binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Rode lijst soorten

Voor verschillende Rode lijstsoorten is binnen het onderzoeksgebied mogelijk geschikt biotoop aanwezig. Deze soorten zijn beschermd onder de specifieke zorgplicht binnen de Omgevingswet.

Effecten en conclusie

Uit de NDFF [lit. 7] blijkt dat er in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km afstand van het plangebied waarnemingen zijn gedaan van de onder de Omgevingswet beschermde flora, namelijk kartuizer anjer. Het gaat voor deze soort om individuen of populaties buiten het natuurlijke verspreidingsgebied, die niet beschermd zijn onder de Omgevingswet. Andere beschermde soorten flora worden op basis van recente verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het plangebied.

De aanwezige vegetatie binnen het plangebied betreft algemeen voorkomende soorten. Op basis van de aangetroffen vegetatietypen en de aanwezige biotopen binnen het onderzoeksgebied kan het voorkomen van onder de Omgevingswet beschermde flora worden uitgesloten. Hierdoor zijn negatieve effecten voor deze soortgroep niet aan de orde. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wél geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

Rode lijst soorten

Op basis van de mogelijke aanwezigheid van geschikt biotoop voor Rode Lijst soorten is het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied niet uitgesloten. Deze soorten zijn beschermd onder de specifieke zorgplicht binnen de Omgevingswet.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Bureaustudie

Op basis van de NDFF [lit. 7] zijn in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied waarnemingen bekend van zoogdiersoorten die beschermd zijn onder het beschermingsregime 'Andere soorten' van de Omgevingswet, zoals egel, haas, konijn, ree, vos en algemeen voorkomende muizensoorten. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Noord-Brabant een vrijstelling.

Ook zijn waarnemingen bekend van niet-vrijgestelde 'Andere soorten' van de Omgevingswet: boommarter, steenmarter, das, wezel, bunzing, en eekhoorn. Alhoewel waarnemingen van hermelijn ontbreken, kan ook de aanwezigheid van deze soort worden verwacht op basis van recente verspreidingsgegevens (afbeelding 4.2). Waarnemingen van eekhoorn concentreren zich voornamelijk ten noorden van het plangebied in de bosrijkere delen van Uden. Ook zijn er enkele waarnemingen van das bekend. Op circa 1,7 km ten westen van het plangebied en op 2,2 km ten noorden van het plangebied. Waarnemingen van steenmarter bevinden zich voornamelijk ten noorden van het plangebied in het stedelijk gebied van Uden. Verspreid rond het plangebied bevinden zich enkele waarnemingen van bunzing en wezel. Verder is er één enkele waarneming van boommarter bekend op circa 200 m ten zuidoosten van het plangebied. Het betreft een waarneming van een dood exemplaar.

Hoewel waarnemingen van Habitatrichtlijnsoorten ontbreken, kan de aanwezigheid van bever in de omgeving van het plangebied worden verwacht op basis van recente verspreidingsgegevens (afbeelding 4.2).

Afbeelding 4.2 Verspreiding hermelijn (links) en bever (rechts) in Noord-Brabant

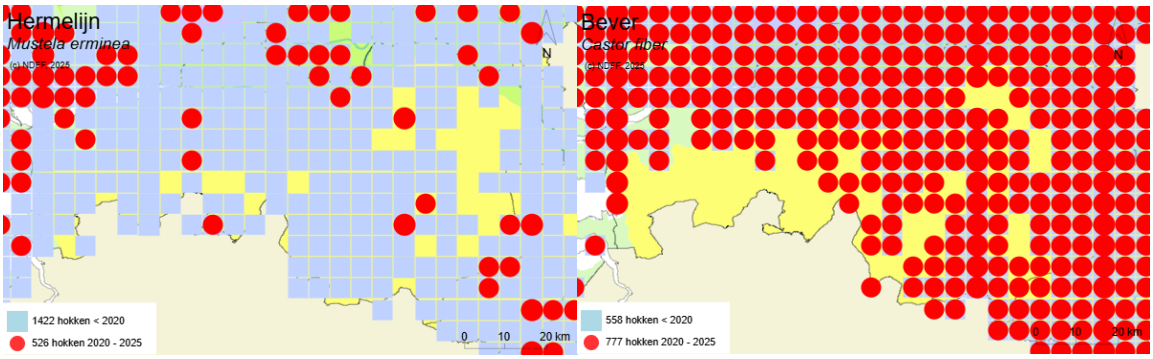

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen beschermde soorten zijn in onderstaand kader beschreven.

Bever

Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals in moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. Holen en burchten zijn de belangrijkste verblijfplaatsen. De bever kan door het bouwen van dammen en het omknagen van bomen en struiken zijn eigen leefomgeving vormen en daarmee een grote invloed op het landschap hebben [lit. 9].

Boommarter

De boommarter leeft bij voorkeur in bossen, waarbij de soort in alle typen en leeftijden bos voorkomt. Als behendige klimmer en springer kan de boommarter zijn leefgebied vanaf de grond tot in de boomtoppen benutten. Boommarters kiezen hun rust- en nestplaatsen vaak in boomholtes, konijnen-, vossen- of dassenholen, tussen boomwortels, onder takkenbossen, of in gebouwen die aan de rand van het bos staan. Het voedsel bestaat uit alles wat 'voor de voeten komt', zoals insecten, vogels, eieren, kleine zoogdieren, bessen, vruchten, aas en af en toe een eekhoorn [lit. 9].

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, zoals graslanden, bosranden, heidegebied en moerassen. De voorkeursbiotoop is een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt hij ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Verblijfplaatsen bevinden zich vaak in holtes onder boomwortels, in verlaten konijnenholen of in dichte begroeiingen [lit. 9].

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen, vaak op zandgronden. Maar ook bosrijke gebieden en open terreinen zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikt als leefgebied. Zelfs in afgravingen, oude ertsmijnen, op kliffen en onder gebouwen wordt de das soms aangetroffen. In het leefgebied moet voldoende dekking aanwezig zijn, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een goed vergraafbare bodem, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld. Dassen graven uitgebreide burchten op hellingen of in bosranden, en deze verblijfplaatsen kunnen generaties lang worden gebruikt. De soort komt vooral in het oosten en zuiden van Nederland voor [lit. 9].

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos en gemengd bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is ook in bebouwd gebied. De voorkeursbiotoop is ouder bos, omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. Eekhoorns gebruiken zelfgebouwde bolvormige nesten in bomen als verblijfplaats, en maken daarnaast soms gebruik van boomholten, oude kraaien- of eksternesten en grote nestkasten. Naast één hoofdnest heeft een eekhoorn ook verschillende 'reservenesten' in gebruik [lit. 9].

Steenmarter

De steenmarter dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. In Nederland zijn steenmarters vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen, maar ook in de grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). De voorkeursbiotoop bestaat uit gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen, houtwallen, bosjes, greppels en andere kleine landschapselementen. Binnen het leefgebied kunnen tientallen schuil- en rustplaatsen aanwezig zijn, deze bevinden zich bijvoorbeeld in boomholtes, takkenhopen, onder dichte struwelen, in kruipruimtes en op zolders [lit. 9].

Wezel

Wezels kunnen voorkomen in veel verschillende biotopen, mits er voldoend voedsel en dekking is. De soort komt voor in zowel natuur- als cultuurlandschappen, en voelt zich ook thuis nabij dorpen en boerderijen. Verstedelijkt gebied wordt meestal gemeden. Wezels zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed worden met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt [lit. 9].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van, onder de Omgevingswet, beschermde grondgebonden zoogdieren. Het plangebied biedt wel geschikt biotoop aan verschillende 'Andere soorten' van de Omgevingswet waarvoor in provincie Noord-Brabant een vrijstelling geldt, zoals soorten als egel, haas, konijn, ree, vos en algemeen voorkomende muizensoorten.

Ook voor de niet-vrijgestelde 'Andere soorten' boommarter, steenmarter, das, wezel, bunzing, hermelijn en eekhoorn vormt het plangebied mogelijk geschikt leefgebied. Voor boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel kunnen beschutte delen zoals randen van het plangebied met bomen en ruigten van belang zijn als foerageergebied en/of verbindingszone. In deze delen kan tevens de aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen niet worden uitgesloten. Verblijfplaatsen van marterachtigen kunnen zich bijvoorbeeld bevinden onder dichte vegetaties, in holen in de grond of in boomholten. Afbeelding 4.3 toont enkele ruigere delen binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Ook voor eekhoorn biedt het plangebied geschikt leefgebied. Met name de hogere bomen aan de randen van het plangebied zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor eekhoorn. Voor das is het plangebied mogelijk geschikt als foerageergebied. Vaste voortplantings- en rustplaatsen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden niet verwacht vanwege het ontbreken van reliëf en/of geschikte schuilmogelijkheden/dekking. Bovendien ligt het plangebied in een redelijk verstoorde omgeving (N264/ stedelijk gebied).

Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen gevonden van Habitatrichtlijnsoort bever. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor deze soort, vanwege de afwezigheid van (brede) watergangen/waterpartijen en bosgebied. De aanwezigheid van bever binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Afbeelding 4.3 Dekking binnen en in de omgeving van het plangebied

Effecten en conclusie

Beschermde soorten grondgebonden zoogdieren kunnen als volgt gegroepeerd worden:

- 'Andere soorten' waarvoor een provinciale vrijstelling geldt;
- 'Andere soorten' waarvoor geen vrijstelling geldt;
- Habitatrichtlijnsoorten.

De effecten en conclusies ten aanzien van deze soortgroepen worden hieronder afzonderlijk beschreven.

Vrijgestelde 'Andere soorten'

Het voorkomen van verschillende soorten grondgebonden zoogdieren ('Andere soorten' van de Omgevingswet) zoals egel, haas, konijn, ree, vos en algemeen voorkomende muizensoorten kan op basis van het aanwezige biotoop en de ligging van het plangebied niet worden uitgesloten. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van artikel 11.54 van het Bal (doden van dieren of beschadigen/vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen). Een vergunningaanvraag en/of aanvullende maatregelen, dan wel compenserende maatregelen zijn voor deze vrijgestelde soorten niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).

Niet-vrijgestelde 'Andere soorten'

Boommarter, steenmarter, wezel, bunzing, hermelijn, das en eekhoorn zijn in de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld. Het kan niet worden uitgesloten dat zich binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden vaste voortplantings- of rustplaatsen of andere belangrijke onderdelen van de functionele leefomgeving bevinden van boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn en eekhoorn. De voorgenomen werkzaamheden laten de bomen en ruigten binnen het plangebied echter ongemoeid. Vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van das zijn binnen het plangebied uitgesloten. Van vernietiging van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van deze soorten is zodoende geen sprake. Mogelijk gebruiken marterachtigen en eekhoorn het grasland incidenteel als foerageergebied. Het verstoren van foeragerende individuen is onder de Omgevingswet niet verboden. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn voor deze soorten niet nodig. Om eventueel aanwezige foeragerende individuen de kans te geven het plangebied te ontvluchten, dienen de volgende algemene mitigerende maatregelen te worden getroffen:

- voorafgaand aan de start van de werkzaamheden de machines laten draaien om dieren op te schrikken en te stimuleren het plangebied te verlaten;
- werkzaamheden uitvoeren in één richting (stapvoets 15 km/u) zodat eventuele achtergebleven dieren niet in het nauw worden gedreven.

Met deze maatregelen wordt geborgd dat bovengenoemde soorten tijdig uit het werkgebied worden verjaagd waardoor doden niet optreedt. Een vergunning flora- en fauna-activiteit voor deze soorten is dan niet nodig. Wel is te allen tijde de zorgplicht van kracht.

Habitatrichtlijnsoorten

De aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren beschermd onder de Habitatrichtlijn is binnen het plangebied uitgesloten.

4.2.3 Vleermuizen

Bureaustudie

Alle soorten vleermuizen zijn in Nederland beschermd onder de Omgevingswet en vallen onder bijlage IV van de Habitatrichtlijn (HR). Volgens de NDFF [lit. 7] komen er tenminste vier soorten vleermuizen voor in de directe omgeving van het plangebied. Het betreft waarnemingen in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied van overvliegende en/of foeragerende individuen van franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Alhoewel waarnemingen van laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis ontbreken, kan ook de aanwezigheid van deze soorten worden verwacht op basis van recente verspreidingsgegevens.

Waarnemingen van gewone dwergvleermuis concentreren zich voornamelijk ten westen van het plangebied in het stedelijk gebied van Uden bij de Abdijlaan. Hier zijn ook enkele waarnemingen bekend van gewone grootoorvleermuis. Ook zijn er enkele waarnemingen van gewone grootoorvleermuis op circa 2,6 km ten oosten van het plangebied. Waarnemingen van watervleermuis concentreren zich op circa 330 m ten westen van het plangebied bij een waterpartij. Verder is er één enkele waarneming van franjestaart op circa 2,7 km ten zuidwesten van het plangebied langs de Leijgraaf.

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen beschermde soorten zijn in onderstaand kader beschreven.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland. (Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. Gebouwen worden ook als (kleinschalige) winter-, paar- en zomerverblijfplaatsen gebruikt. Verblijfplaatsen kunnen zich ook bevinden in muren van kerktorens, in spleten in grotten, groeves, betonnen bruggen, parkeergarages en dergelijk. Gewone dwergvleermuizen zijn plaatstrouw, maar gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ze jagen meestal binnen een straal van 2 tot 5 km van de verblijfplaats, in de beschutting van opgaande elementen in groene bebouwde omgeving, langs kanalen, vaarten, in tuinen met parken en vijvers, in lanen, tussen boomkruinen, boven open plekken in bos, langs bosranden, bij straatlantaarns, bomenrijen, singels, houtwallen en holle wegen. Waterpartijen met beschutte oevers vormen het favoriete jachtgebied. Vliegroutes volgen zoveel mogelijk lijnvormige structuren [lit. 9].

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis komt voor in bosgebieden, waarbij loof- en gemengde bossen de voorkeur hebben. Gewone grootoorvleermuizen foerageren langs bosranden, in tuinen en parken en bij individuele bomen, maar ook in gebouwen, zoals bijvoorbeeld op zolders, in schuren en in stallen met vee. Open gebieden worden gemeden. De gewone grootoorvleermuis gebruikt zeer uiteenlopende soorten verblijfplaatsen. Ze worden in de zomer aangetroffen op zolders, achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen, in holten en spleten in bomen en in nest- en vleermuiskasten. Ze verhuizen vaak. Als winterverblijf worden vooral ondergrondse ruimten gebruikt, zoals grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders [lit. 9].

Laatvlieger

De laatvlieger is één van de grootste in Nederland voorkomende vleermuissoorten. Kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Ruimtes in spouwmuren, achter betimmeringen, onder daklijsten en dakpannen en onder het lood rondom de schoorsteen worden benut, daarnaast soms ook zolders. In andere delen van het jaar worden vergelijkbare verblijfplaatsen gebruikt; in de winter bij voorkeur nauwe en relatief droge plaatsen. Laatvliegers gebruiken een vast netwerk aan verblijfplaatsen, waartussen ze regelmatig verhuizen. Het gaat niet alleen om verhuizingen tussen verblijfplaatsen met verschillende functies (winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen) maar ook binnen functies. De soort jaagt vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. Vliegroutes volgen waar mogelijk lijnvormige structuren, maar bij gunstige weersomstandigheden kunnen laatvliegers ook grote afstanden vliegen door open gebied [lit. 9].

Rosse vleermuis

De rosse vleermuis is één van de grootste vleermuissoorten van West-Europa, met een spanwijdte van 32 - 40 cm. Het is een uitgesproken boombewonende soort, die jaarrond boomholten als onderkomen gebruikt. Verblijfplaatsen zijn relatief eenvoudig te vinden, doordat rosse vleermuizen tamelijk luidruchtig zijn en de geluiden ook zonder hulpmiddelen vaak goed te horen. Jachtplaatsen bevinden zich meestal in open terreinen, zoals boven water en moerassige gebieden. Rosse vleermuizen jagen vooral in de avond- en ochtendschemering, en keren tussendoor terug naar de verblijfplaats. De afstand tussen de verblijfplaats en het jachtgebied wordt in een snelle, rechte vlucht afgelegd, op een hoogte van honderd m of meer [lit. 9].

Ruige dwergvleermuis

Verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen worden vooral aangetroffen in spleten en gaten in bomen, achter loshangend schors, in nest- en vleermuiskasten, en in gebouwen achter betimmeringen en daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. Kolonies in spouwmuren komen zeer zeldzaam voor. Ze gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ruige dwergvleermuizen jagen vooral in halfopen, bosrijk landschap, zoals langs bosranden, lanen, boven open plekken in bos, langs houtwallen en boven waterpartijen en beschutte oevers in voedselrijke gebieden. Vliegroutes volgen zoveel mogelijk lijnvormige structuren [lit. 9].

Watervleermuis

De watervleermuis is een boombewonende soort van half open tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap. Grotere dichtheden worden vooral daar gevonden waar zowel beschut water als ouder bos of oudere bomen aanwezig zijn. De verspreiding toont een duidelijke binding met de oudere bossen in de duinen in het westen van Nederland, en de bossen op de hogere zandgronden en het krijtlandschap in het oosten en zuiden van Nederland. Desondanks komt de soort ook voor in het laagland op plaatsen waar oudere bossen of parken aanwezig zijn. In het noordwestelijke laagland worden in bosarme omgeving soms kleine groepen op zolders gevonden [lit. 9].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van (sporen van) vleermuizen. De watergang aan de oost- en zuidzijde en het weiland tussen bomenrijen/ruigten aan de randen van het plangebied maken het gebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De opgaande aaneengeschoten lijnvormige elementen kunnen tevens een belangrijke functie hebben als vliegroute voor vleermuizen.

Tijdens het veldbezoek werd tevens de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen onderzocht. In de bomen aan de randen van het plangebied zijn mogelijk holten aanwezig die gebruikt kunnen worden als verblijfplaatsen voor vleermuizen. In bomen gaat het bijvoorbeeld om boomholtes, spleten, scheuren en openingen achter loszittend schors. Ook de bebouwing langs de Boekelsedijk biedt mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. In bebouwing gaat het onder andere om open stootvoegen, openingen onder dakranden, in/achter boeiboorden en bij de aanhechting van regenpijpen. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en/of bebouwing in (de directe omgeving van) het plangebied is aannemelijk (afbeelding 4.4).

Afbeelding 4.4 Holten binnen het plangebied en ruimte onder dakrand bij bebouwing langs de Boekelsedijk

Effecten en conclusie

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast kunnen zich hier belangrijke vliegroutes bevinden. Met name langs de randen van het perceel bevinden zich luwe omstandigheden in de vorm van bomen en ruigten. Echter blijven deze bomen en ruigten ook na uitvoering van het voornemen aanwezig. Het is daarmee uitgesloten dat het voornemen leidt tot vernietiging van essentiële foerageergebieden en/of vliegroutes voor vleermuizen.

Wél kunnen in de omgeving foeragerende en overvliegende vleermuizen worden verstoord, wanneer de werkzaamheden zorgen voor geluid, licht of trillingen in het gebied. Het verstoren (en daarmee tevens indirect aantasten van het leefgebied) van vleermuizen is onder de Omgevingswet verboden. Deze vorm van verstoring is echter te voorkomen door werkzaamheden uit te voeren buiten de actieve periode voor vleermuizen, bij daglicht (tussen een uur na zonsopkomst en een uur voor zonsondergang) en bij voorkeur in de winterperiode (november tot februari). Waar verlichting nodig is dient gebruik te worden gemaakt van efficiënt lichtbeheer. Dit kan door:

- gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting;
- het kunstmatig licht enkel daar te richten waar het ook daadwerkelijk nodig is (doelgericht);
- gebruik te maken van armaturen die het licht door middel van een scherpe bundel één bepaalde kant (en weg van het foerageergebied/ de vliegroute) richten;
- gebruik te maken van aangepaste armaturen die verstrooiing van licht minimaliseren;
- het aantal lampen, de lichtintensiteit en het gebruik van hoge lichtmasten met veel lichtverstrooiing te beperken;
- voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen. Ook hiervoor gelden de bovenvermelde restricties.

Verblijfplaatsen

Bomen binnen het plangebied en de bomen en bebouwing aangrenzend aan het plangebied bieden mogelijk geschikte verblijfplaatsen aan vleermuizen. De bomen en gebouwen waarin deze verblijfplaatsen zich mogelijk bevinden blijven behouden, waardoor van vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen geen sprake is.

Wél kunnen vleermuizen die gebruik maken van verblijfplaatsen in, en in de omgeving van het plangebied als gevolg van de werkzaamheden worden verstoord. Echter is er in de huidige situatie reeds sprake van geluidsbelasting als gevolg van de weg (N264). De huidige geluidsbelasting bedraagt 56-65 dB. Van soorten die zich hebben gevestigd in het plangebied kan worden aangenomen dat deze tot op zekere hoogte gewend zijn aan een dergelijke geluidsbelasting en zich hier mogelijk op hebben aangepast. Negatieve effecten op deze soorten als gevolg van een vergelijkbare (en tevens tijdelijke) bijkomende geluidsverstoring bij de uitvoering van de werkzaamheden voor de opvanglocatie zijn uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

4.2.4 Vogels

Bureaustudie

In de afgelopen 5 jaar werden binnen 3 km van het plangebied verschillende vogelsoorten waargenomen zoals boomklever, ekster, koolmees, pimpelmees en spreeuw. Daarnaast werden in de omgeving van het plangebied ook verschillende soorten waargenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn [lit. 7]. Het betreft vooral waarnemingen van overvliegende en foeragerende individuen. Van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, kerkuil, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer en steenuil zijn echter ook nest- en/of territorium-indicerende waarnemingen bekend of verblijfplaatsen vastgesteld.

De meeste waarnemingen zijn gedaan van huismus en gierzwaluw verspreid rondom het plangebied in de woonwijken van Uden. De dichtstbijzijnde waarneming bij het plangebied is van huismus op circa 350 m ten zuiden van het plangebied in een woonwijk achter de N264. Waarnemingen van steenuil bevinden zich voornamelijk ten zuiden van het plangebied in het landelijke gebied en aan de randen van Uden. Er zijn enkele waarnemingen van buizerd en boomvalk. De dichtstbijzijnde waarneming van buizerd bevindt zich op circa 2 km ten noorden van het plangebied. Waarnemingen van slechtvalk concentreren zich op 1,8 km ten noordwesten van het plangebied. Waarnemingen van sperwer concentreren zich op 1,9 km ten noorden van het plangebied. Ook zijn er enkele waarnemingen van roek ten noordoosten van het plangebied. Verder zijn er enkele waarnemingen van grote gele kwikstaart, kerkuil, en ooievaar verspreid rondom het plangebied.

Rode Lijst soorten

Naast vogelsoorten met een specifieke wettelijk beschermde status, is er ook een groot aantal soorten waarvoor een dergelijke bescherming niet geldt. Om een beeld te krijgen van overige soorten, zijn gegevens over het voorkomen van soorten van de Rode Lijst opgehaald. Voor deze soorten geldt de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Uit de NDFF [lit. 7] blijkt dat de in tabel 4.2 genoemde Rode lijstsoorten vogels in de omgeving (< 3 km) van het onderzoeksgebied zijn waargenomen. Achter iedere soort wordt de status waarmee deze soort de Rode lijst weergegeven; gevoelig (G), kwetsbaar (K), bedreigd (B), ernstig bedreigd (EB) en verdwenen uit Nederland (V).

Tabel 4.2 Waarnemingen van Rode lijstsoorten vogelsoorten in de afgelopen 5 jaar in de omgeving (< 3 km) van het onderzoeksgebied

Blauwe kiekendief (G)	Huiszwaluw (G)	Slobeend (K)
Boerenzwaluw (G)	Keep (G)	Smient (G)
Bontbekplevier (K)	Kemphaan (EB)	Spotvogel (G)
Boomvalk (K)	Kleinst waterhoen (G)	Steenuil (K)
Brilduiker (G)	Kneu (G)	Tapuit (B)
Buidelmees (G)	Koekoek (K)	Torenvalk (K)
Draaihals (EB)	Kraanvogel (G)	Tureluur (G)
Europese kanarie (B)	Kramsvogel (G)	Veldleeuwerik (G)
Gele kwikstaart (G)	Kwak (EB)	Velduil (EB)
Goudplevier (V)	Matkop (G)	Visdief (G)
Graspieper (G)	Nachtegaal	Watersnip (B)
Grauwe kiekendief (EB)	Oeverloper (G)	Wielewaal (K)
Grauwe klauwier (B)	Ortolaan (V)	Wilde zwaan (G)
Grauwe vliegenvanger (G)	Paapje (B)	Wintertaling (K)
Griel (V)	Patrijs (K)	Woudaap (EB)
Grote karekiet (B)	Pijlstaart (B)	Wulp (K)
Grote lijster (K)	Porseleinhoen (K)	Zeearend (G)
Grote mantelmeeuw (G)	Ransuil (K)	Zomertaling (B)
Grutto (G)	Ringmus (G)	Zomertortel (K)
Hop (V)	Roerdomp (K)	Zwarte mees (G)
Huismus (G)	Roodkopklauwier (V)	Zwarte stern (B)

De biotoopeisen van de soorten waarvan nest- of territorium-indicerende waarnemingen bekend zijn in de omgeving van het plangebied, zijn in onderstaand kader beschreven.

Boomvalk

De boomvalk jaagt in open en halfopen landschappen, zoals parklandschappen, heiden, hoogvenen, open duinen, moerasgebieden, boerenland en dorpen. Broedt in allerlei typen bos, liefst in halfopen bos of aan de randen ervan, ook wel in solitaire bomen; bijna overal waar kraaien en eksters broeden. De boomvalk bouwt zelf geen nest, maar gebruikt een oud kraaien- of eksternest. Dus ook regelmatig in populierensingels, op erven en in hoogspanningsmasten en in stadsparken. Concentraties boomvalken zijn vaak daar waar veel libellen zijn [lit. 10].

Buizerd

De buizerd is verreweg de algemeenste roofvogel van Nederland. Buizerds komen voor in uitgestrekte bossen afgewisseld met heide en boerenland, maar ook in moerasbossen, boerenland met bosjes en houtwallen, duinvalleien, en bosjes in stedelijk gebied. De soort bouwt een groot nest (horst) van takken en twijgen, of lapt oude nesten van andere vogels op. Nestplaatsen bevinden zich bij voorkeur in de kruinen van hoge bomen, vaak tegen de rand van het bos. Paren hebben meerdere nesten in een territorium waartussen van jaar tot jaar gewisseld wordt [lit. 10].

Gierzwaluw

Huizen, kantoorgebouwen, kerken en andere bouwsels van de mens zijn voor gierzwaluwen net een rotslandschap vol met holtes, waarin zij kunnen broeden. Vooral oude gebouwen in de binnenstad van steden zijn in trek. Voor hun nestgelegenheid zijn gierzwaluwen afhankelijk van beschikbaarheid van dergelijke gebouwen met geschikte holtes. Ze jagen boven uiteenlopende habitats in dorpen en steden. Al het voedsel wordt gevangen in de lucht, ze zijn gespecialiseerd in het vangen van insecten in volle vlucht. Daarvoor zoeken ze meestal de luchtlagen op die op dat moment de meeste insecten bevatten, en dat kan best een flinke hoogte zijn. Gierzwaluwen zijn lange-afstandstrekkers die de periode vanaf juli/augustus tot en met april/mei doorbrengen in het gebied tussen Mali en Congo [lit. 10].

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van, bij voorkeur snelstromende, beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Nesten bevinden zich in nissen in muren of onder bruggen, of in openingen tussen boomwortels in de oever. Het broeden in de bebouwing, en met name in dorpen waardoor een beek loopt, komt in de bolwerken van de soort regelmatig voor (Twente, Achterhoek, Limburg). In de laatste decennia zijn grote gele kwikstaarten ook in steden buiten het reguliere broedgebied vastgesteld, zoals in Groningen en Breda. Een westelijke buitenpost is Utrecht, waar de soort langs de singels in het centrum van de stad heeft gebroed [lit. 10].

Huismus

De huismus is een algemene en zeer bekende broedvogel in dorpen en steden. Huismussen stellen prijs op een rommelige, menselijke omgeving, met struikgewas, schuren, weilanden met vee, gemorst graan etc. De soort is het talrijkst in dorpen en oudere buitenwijken van steden, waar rommelige tuinen aanwezig zijn. Waar veel hoge bomen staan, komt de huismus niet voor. Nesten worden vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Het slordige nest bestaat uit takjes, stro, veertjes en hondenharen. Huismussen zijn uitgesproken standvogels [lit. 10].

Kerkuil

Het leefgebied van de kerkuil bestaat uit halfopen tot open cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen. In zeer bosrijke gebieden komen kerkuien zelden voor. De kerkuil gaat vanuit z'n roest- of nestplaats jagen in het open veld, het liefst daar waar gras- en bouwland worden afgewisseld met kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Ook ruig begroeide, slecht onderhouden graslandgebieden, braakliggende akkers, ruige grasstroken en wegbermen worden als jachtterrein benut. Kerkuilen broeden in Nederland meestal in speciale nestkasten, en incidenteel in boomholten [lit. 10].

Ooievaar

Het leefgebied bestaat uit extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. Voor een broedplek maakt de ooievaar vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden op hoge plekken zoals daken, telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten of speciale ooievaarspalen, maar ook zelfgemaakte nesten in bomen worden gebruikt [lit. 10].

Roek

Roeken leven in kolonies, die zich vaak bevinden in vrijstaande, hoge groepen bomen (vaak populieren) langs snelwegen, treinsporen of kanalen; ook wel in dorpen. De slordige takkennesten worden in de toppen van hoge bomen gebouwd, met tientallen tot honderden bij elkaar. In de buurt liggen graslanden waar ze hun voedsel zoeken. Broedt grofweg ten oosten van de lijn Breda - Gouda - Arnhem - Harlingen, in de winter verspreidt hij zich onder meer via snelwegen westelijker [lit. 10].

Slechtvalk

De slechtvalk bouwt zelf geen nest, maar broedt van nature op kliffen en bergwanden, in nissen en op richels. In Nederland bestaan geschikte nestplekken veelal uit hoge plekken op kantoorgebouwen en torens in stedelijk gebied en op hoogspanningsmasten in open boerenland. Steeds vaker worden ook nestkasten gebruikt. Het jachtgebied kan zich ver van het nest bevinden en bestaat uit open landschappen met veel vogels, zoals boerenland, uiterwaarden en kwelders. Cruciaal is een groot aanbod van prooien, met name middelgrote vogels zoals steltlopers, eenden, duiven, spreeuwen en dergelijke [lit. 10].

Sperwer

Sperwers broeden in bossen, meestal een dicht, jong bos met naaldbomen als fijnspar en lariks. Maar ook komen broedgevallen voor in tuinen, parken, steden, in open boerenland in windsingels en op erven. Nesten worden het meest gevonden in halfopen landschappen en bevinden zich vaak dicht tegen de stammen in jong bos en soms in struiken. Sperwers zijn territoriaal en bouwen over het algemeen jaarlijks een nest, waardoor in lang bezette territoria veel oude nesten aanwezig kunnen zijn. Foerageren gebeurt vooral op kleine zangvogels, vaak open plekken in het open land of in het bos, soms ver van het nest [lit. 10].

Steenuil

Het leefgebied van de steenuil bestaat veelal uit kleinschalige agrarische cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weitjes en knoestige bomen. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Steenuilen jagen in open terrein waar het hele jaar door lage vegetatie aanwezig is (beweiding), en waar voldoende zitplaatsen beschikbaar zijn van één tot anderhalve m hoog (bijvoorbeeld houten paaltjes) om vanaf te jagen. Broed- en schuilplaatsen bevinden zich in allerlei natuurlijke holtes van bomen (vooral knotwilgen en oude (hoogstam)fruitbomen), rustige hoekjes en nissen van gebouwen en schuren, en in speciale nestkasten. De steenuil schuwt de menselijke omgeving niet, en broedt vaak op boerenerven, vooral als deze voldoende natuurlijke variatie bieden kan de steenuil daar alles vinden wat hij nodig heeft [lit. 10].

Veldbezoek

Het plangebied biedt leefgebied aan een tal van vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogelsoorten waargenomen waaronder: roodborst, houtduif, ekster, spreeuw, koolmees, pimpelmees, gaai, vink, merel en heggenmus. Ook zijn er verschillende nesten van algemeen voorkomende broedvogels waargenomen tijdens het veldbezoek (afbeelding 4.5). Het gaat vermoedelijk om nesten van houtduif. Tijdens het broedseizoen is het aannemelijk dat algemeen voorkomende vogelsoorten binnen het plangebied broeden.

Afbeelding 4.5 Waargenomen nesten algemene broedvogels

Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Wél werd er een mogelijk jaarrond beschermde nest of een nest wat potentieel gebruikt kan worden door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest (zoals boomvalk of sperwer) aangrenzend aan het plangebied waargenomen (afbeelding 4.6).

Ook is er in de nabijheid van het plangebied geschikte nestgelegenheid aanwezig voor gebouw bewonende soorten als huismus en gierzwaluw en boombroeders waaronder boomvalk, buizerd, havik, sperwer en roek. Het gaat dan met name om de bebouwing met pannendaken aan de zuidkant van het plangebied en de bomen en bosschages aan de randen en in de directe omgeving van het plangebied. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten aangrenzend en in de directe omgeving van het plangebied is daarmee niet uitgesloten.

Daarnaast biedt het plangebied geschikt foerageergebied voor boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, roek, slechtvalk en sperwer. Echter is er in de wijdere omgeving (akkers ten zuiden van de N264) voldoende vergelijkbaar foerageergebied aanwezig. Het verloren gaan van een klein deel van het foerageergebied bij de realisatie van de opvanglocatie leidt niet tot een dusdanige kwaliteitsvermindering dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige nestplaatsen in het geding komt.

Aan steenuil biedt het plangebied geen geschikt foerageergebied. Het plangebied ligt geïsoleerd tussen de N264, het sportpark en industriegebied. Bovendien bevindt het leefgebied/territoria van steenuil zich ten zuiden van de N264, waar kleinschalig cultuurlandschap en landschapselementen zoals boerenerven met houtwallen, heggen, weitjes en knoestige bomen aanwezig zijn. Van het verloren gaan van essentieel leefgebied/foerageergebied van steenuil met de ontwikkeling van de opvanglocatie is zodoende geen sprake.

Afbeelding 4.6 Waargenomen nest mogelijk jaarrond beschermd

Rode lijst soorten

Voor verschillende Rode lijstsoorten is binnen het plangebied geschikte nestgelegenheid aanwezig. Met name de hogere bomen, hagen en ruigten binnen en aangrenzend aan het plangebied bieden geschikte nestgelegenheid aan verschillende Rode lijstsoorten waaronder boomvalk, huismus, gele kwikstaart en torenvalk. Deze soorten zijn beschermd onder de specifieke zorgplicht binnen de Omgevingswet.

Effecten en conclusie

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd onder artikel 11.37 van het Bal. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 11.37 Bal).

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Binnen het plangebied is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten uitgesloten. De werkzaamheden hebben geen vernietiging van jaarrond beschermde nesten tot gevolg.

Aangrenzend aan het plangebied is wél een nest aangetroffen dat mogelijk een jaarrond beschermd nest betreft of gebruikt kan worden door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest. Ook inde directe omgeving van het plangebied bevinden zich mogelijk geschikte nestplaatsen voor jaarrond beschermde nesten. Het gaat dan zowel om nesten van gebouw bewonende soorten (huismus/gierzwaluw) in de bebouwing rond het plangebied als om boom- of paalbroeders (bijvoorbeeld buizerd en sperwer) in de bomenrijen en bosschages buiten het plangebied. De werkzaamheden laten de gebouwen en groenstructuren aangrenzend aan en in de directe omgeving van het plangebied ongemoeid, waardoor een vernietiging van de hierin aanwezige nesten op voorhand is uit te sluiten. De werkzaamheden hebben naar verwachting een beperkte geluidsbelasting op de omgeving waardoor ook geen (indirecte) verstoring wordt verwacht.

De werkzaamheden omvatten hoofdzakelijk continue geluiden en weinig tot geen piekbelasting. Negatieve effecten op deze soorten als gevolg van een beperkte (en tevens tijdelijke) bijkomende geluidsverstoring bij de realisatie van de opvanglocatie zijn uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

Overige broedvogels

Het plangebied biedt leefgebied aan verschillende algemeen voorkomende broedvogels. Het voorkomen van algemeen voorkomende broedvogels gedurende het broedseizoen is dan ook aannemelijk. Voor aanwezige broedvogels geldt dat werkzaamheden tijdens het broedseizoen (maart tot en met september, afhankelijk van de soort) voor verstoring kunnen zorgen door trillingen of geluid. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat opzettelijk verstoren in het broedseizoen (individuen, nesten of eieren) verboden is volgens het Bal (art. 11.37). Het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het verstoren van broedvogels is meestal niet mogelijk. De effecten op vogels en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van het Bal zijn namelijk gemakkelijk te voorkomen, te weten door in principe 3 mogelijkheden:

- buiten het broedseizoen werken, dit met risico dat sommige vogels tot in september kunnen broeden;
- de meest verstorende werkzaamheden vlak voor het broedseizoen inzetten en dan continue doorwerken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt;
- als werkzaamheden plaats gaan vinden in het broedseizoen, door een deskundige laten vaststellen of broedende vogels aanwezig zijn in het plangebied. Wanneer kan worden geconstateerd dat in de directe omgeving van de werkzaamheden geen vogels broeden bij de start van de werkzaamheden, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Mochten er wel broedende vogels aanwezig zijn binnen de verstoringcontour van de werkzaamheden mag er pas worden gestart met de werkzaamheden als er niet meer gebroed wordt. Doorgaans zijn de meeste vogels rond half juli uitgebroed, er zijn echter vogelsoorten die tot in september broeden.

Rode lijst soorten

Op basis van de aanwezigheid van geschikt biotoop voor verschillende Rode Lijst soorten vogels is het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied niet uitgesloten. Deze soorten zijn beschermd onder de specifieke zorgplicht binnen de Omgevingswet.

4.2.5 Amfibieën

Bureaustudie

Op basis van de NDFF [lit. 7] zijn in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied waarnemingen bekend van amfibiesoorten die zijn beschermd onder het beschermingsregime ‘Andere soorten’ van de Omgevingswet (artikel 11.54 van het Bal), zoals bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling.

Echter zijn ook waarnemingen bekend van niet-vrijgestelde amfibieën die vallen onder de 'Andere soorten'. Het betreft Alpenwatersalamander. Waarnemingen van alpenwatersalamander bevinden zich verspreid rondom het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming bevindt zich op circa 1,7 km ten noorden van het plangebied.

Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied ook waarnemingen bekend van de Habitatrichtlijnsoort poelkikker. Waarnemingen van poelkikker bevinden zich voornamelijk ten zuidoosten van het plangebied rond de A50 en bij Meerkensloop.

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen beschermde soorten zijn in onderstaand kader beschreven.

Poelkikker

De poelkikker komt in Nederland vooral in het oosten en zuiden voor. Het is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. En het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. De Poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, en in uiterwaarden. Poelkikkers overwinteren meestal op het land en niet in het water [lit. 11].

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander komt in Nederland in het zuiden en oosten voor, vaak in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. De alpenwatersalamander is niet kieskeurig wat betreft zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of rijk aan vis is. Alpenwatersalamanders overwinteren op het land, maar er zijn ook waarnemingen van kleine aantallen dieren die de hele winter in het water verblijven. In februari trekken ze naar het water [lit. 11].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen individuen en/of sporen van onder de Omgevingswet beschermde amfibieën aangetroffen. Door de aanwezigheid van de watergang aan de oost- en zuidzijde van het plangebied, is het plangebied wel geschikt voor een aantal algemeen voorkomende, beschermde amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt zoals bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Voor alpenwatersalamander is het plangebied niet geschikt, vanwege het ontbreken van bos en/of houtwallen (kleinschalig landschap). Bovendien hebben de watergangen binnen het plangebied een steil talud en beschoeide oevers (afbeelding 4.7). Ook de aanwezigheid van poelkikker kan binnen het plangebied worden uitgesloten. Poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water en de voorkeur geeft aan zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Deze biotoopeisen ontbreken binnen het plangebied. Daarnaast ontbreekt het aan onbeschaduwd water met een goed begroeide oeverzone en een flauw talud (bufferstrook).

Afbeelding 4.7 Watergang binnen het plangebied met steil talud en beschoeide oever

Effecten en conclusie
Beschermde soorten amfibieën kunnen als volgt gegroepeerd worden:
- 'Andere soorten' waarvoor een provinciale vrijstelling geldt;
- 'Andere soorten' waarvoor geen vrijstelling geldt;
- Habitatrichtlijnsoorten.

De effecten en conclusies ten aanzien van deze soortgroepen worden hieronder afzonderlijk beschreven.

Vrijgestelde 'Andere soorten'
Het voorkomen van verschillende soorten amfibieën ('Andere soorten' van de Omgevingswet) zoals bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kan op basis van het aanwezige biotoop en de ligging van het plangebied niet worden uitgesloten. Voor deze soorten geldt binnen provincie Noord- Brabant een vrijstelling van art 11.54 van het Bal (doden en vangen van individuen en beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen). Een vergunningaanvraag en/of aanvullende maatregelen, dan wel compenserende maatregelen zijn voor deze vrijgestelde soorten niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal).

Niet-vrijgestelde 'Andere soorten'
Alpenwatersalamander is in de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld. Het kan worden uitgesloten dat zich binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden onderdelen van de functionele leefomgeving van alpenwatersalamander (bijvoorbeeld voortplantingswater, winterbiotoop) bevinden. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

Habitatrichtlijnsoorten
De aanwezigheid van amfibieën beschermd onder de Habitatrichtlijn is, vanwege het ontbreken van biotoopeisen, binnen het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

4.2.6 Reptielen

Bureaustudie
Op basis van de NDFF [lit. 7] zijn in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied geen waarnemingen bekend van reptielsoorten die zijn beschermd onder het beschermingsregime 'Andere soorten' van de Omgevingswet (artikel 11.54 Bal).

Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied ook geen waarnemingen bekend van de Habitatrichtlijnsoorten. Alhoewel waarnemingen van levendbarende hagedis ontbreken, kan ook de aanwezigheid van deze soort worden verwacht op basis van recente verspreidingsgegevens (afbeelding 4.8).

Afbeelding 4.8 Verspreiding levendbarende hagedis Noord-Brabant

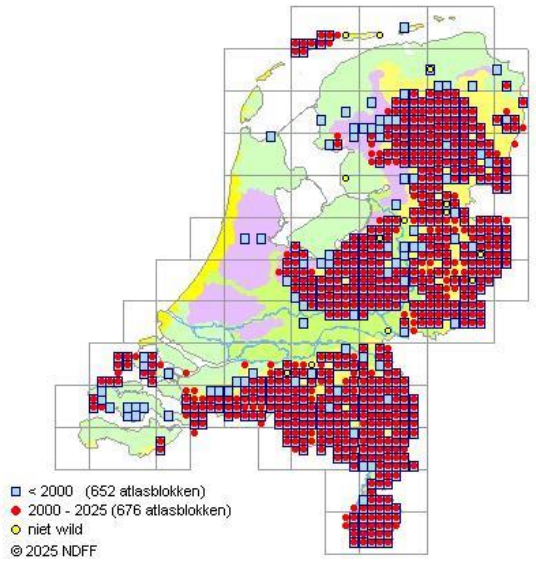

De biotoopeisen van de in de omgeving van het plangebied te verwachte beschermde soort is in onderstaand kader beschreven.

Levendbarende hagedis

Heide en hoogveen komen naar voren als voorkeurshabitat. De soort komt ook voor langs infrastructuur (spoorlijnen en wegbermen), bij bos en struweel en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op venoevers en ook wel langs lijnvormige wateren. Er zijn ook enkele waarnemingen bekend uit laagveen. De levendbarende hagedis komt voor in vrijwel alle zandige (en löss-)districten in Nederland. De soort is aanwezig op de Zeeuwse eilanden en vervangt daar in de duinen de zandhagedis. Het Veluws-Drents en Kempens district vormen, vooral door hun grote oppervlakte aan bos en heideterreinen, de belangrijkste bolwerken [lit. 11].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen individuen en/of sporen van reptielen aangetroffen. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor levendbarende hagedis. Het plangebied voldoet niet aan de biotoopeisen van levendbarende hagedis (heide- en hoogveenhabitat, en venoevers).

Effecten en conclusie

Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor reptielen, kan worden uitgesloten dat (beschermde soorten) reptielen binnen de grenzen van het plangebied aanwezig zijn. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden voor de opvanglocatie op deze soortgroep uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

4.2.7 Vissen

Bureaustudie

Volgens de NDFF [lit. 7] zijn in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied geen waarnemingen bekend van onder de Omgevingswet beschermde vissoorten.

Binnen de Habitatrichtlijn zijn alleen de vissoorten houting en steur beschermd. Dit zijn beiden trekvissen van grote wateren (zee, rivieren). Deze soorten migreren doorgaans door dieper en open water. Binnen het beschermingsregime ‘Andere soorten’ zijn alleen de vissoorten beekprik, elrits, gestippelde alver, beekdonderpad, kwabaal en grote modderkruiper beschermd.

Dit zijn soorten van zuurstofrijke, schone en stromende wateren (beekprik, elrits, gestippelde alver, beekdonderpad, kwabaal) of verlandende wateren (grote modderkruiper) [lit. 11].

Veldbezoek
Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van onder de Omgevingswet beschermde vissoorten in of nabij het plangebied. Binnen het plangebied is tevens geen geschikt biotoop aanwezig voor deze vissoorten zoals diep, open of zuurstofrijk, stromend water. Het gebied ligt ook niet in de directe nabijheid van essentiële in- en uittrekpunten zoals sluiscomplexen. Het is daarom uit te sluiten dat deze vissen in de ondiepe oeverzone van het plangebied voorkomen.

Effecten en conclusie
Bij afwezigheid van waarnemingen van beschermde soorten in of nabij het plangebied en de afwezigheid van geschikt biotoop, is het voorkomen van onder de Omgevingswet beschermde vissoorten binnen het plangebied uitgesloten. Nader onderzoek en een vergunningaanvraag zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

4.2.8 Vlinders, libellen en andere ongewervelden

Bureaustudie
Op basis van de NDFF [lit. 7] zijn in de afgelopen 5 jaar binnen 3 km van het plangebied waarnemingen bekend van beekrombout, grote vos en iepenpage, die zijn beschermd onder het beschermingsregime ‘Andere soorten’ van de Omgevingswet (artikel 11.54 Bal). Waarnemingen van beekrombout concentreren zich op circa 2,7 km ten zuiden van het plangebied langs de Leijgraaf. Waarnemingen van grote vos bevinden zich verspreid rondom het plangebied. Van Iepenpage zijn enkele waarnemingen bekend op circa 2,8 km ten oosten van het plangebied.

Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied ook verschillende waarnemingen bekend van de Habitatrichtlijnsoort teunisbloempijlstaart. De waarnemingen bevinden zich verspreid rondom het plangebied in het stedelijk gebied van Uden en langs de Hoge randweg.

Onder de Omgevingswet beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde komen vooral in leefgebieden voor waar hun biotoop nog grotendeels intact is. Dit betreffen veelal zeer specifieke soorten habitats waar de betreffende soort zijn levenscyclus volledig kan doorlopen. De leefgebieden van onder de Omgevingswet beschermde ongewervelden liggen dan ook vooral binnen en rondom natuurgebieden. Voorbeelden van biotopen waar onder de Omgevingswet beschermde ongewervelden lokaal kunnen voorkomen zijn droge en schrale kalkgraslanden, vochtige bossen in het oosten van het land en Zuid-Limburg, in blauwgraslanden, kruidenrijke heidevelden, vochtige duinvalleien en duingraslanden, kapvlakten in droog en oud eikenbos, wilgenbroekbos in beekdalen, voedselarme tot matig voedselrijke verlandende wateren met een dichte krabbenscheervegetatie (petgaten), hoogveentjes omgeven door bos en gebufferde vennen, langs zuurstofrijke bovenlopen van beken, en langs stromingsluwe oevers langs rivieren waar fijn sediment en organisch materiaal voorhanden is. Een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van dagvlinders is het voorkomen van waardplanten. Over het algemeen zijn waardplanten van de beschermde soorten dagvlinders zeldzaam in Nederland en worden niet gevonden in voedselrijk akkerland/oeverbermen of stedelijk gebied. Voor een aantal soorten (bijv. teunisbloempijlstaart, grote vos) geldt dit echter niet, waardplanten van deze soorten zijn juist algemeen (teunisbloempijlstaart: teunisbloem, grote kattenstaart, wilgenroosje, grote vos: iep, populier, zoete kers).

Rode Lijst soorten
Naast ongewervelden met een specifieke wettelijk beschermde status, is er ook een groot aantal soorten waarvoor een dergelijke bescherming niet geldt. Om een beeld te krijgen van overige soorten, zijn gegevens over het voorkomen van soorten van de Rode Lijst opgehaald. Voor deze soorten geldt de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Uit de NDFF [lit. 7] blijkt dat de in tabel 4.3 genoemde Rode lijstsoorten ongewervelden in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen.

Achter iedere soort wordt ook aangegeven welke status de soort heeft op de Rode lijst: gevoelig (G), kwetsbaar (K), bedreigd (B) en ernstig bedreigd (EB).

Tabel 4.3 Waargenomen Rode lijstsoorten ongewervelden in de afgelopen 5 jaar in de omgeving (< 3km) van het onderzoeksgebied [lit. 7]

Beekrombout (B)	Leptocerus (K)
Blauwe metselbij (K)	Lichte aardslak (K)
Bruin blauwtje (G)	Limnephilus (K)
3hoekeendagsvlieg (K)	Neureclipsis (K)
Genaveld tonnetje (K)	Oranje zandoogje (G)
Gewone tubebij (K)	Paddestoelgitje (K)
Grote vos (K)	Rode koekoekshommel (B)
Huiskrekel (K)	Veldkrekel (K)
Kleine parelmoervlinder (K)	Vierlijneendagsvlieg (EB)
Kleine tuinmaskerbij (K)	Wijngaardslak (K)

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen beschermde soorten zijn in onderstaand kader beschreven.

Teunisbloempijlstaart

De laatste jaren breidt de teunisbloempijlstaart zich vanuit Zuid-Limburg naar het noorden uit; de meeste waarnemingen komen uit de provincie Limburg, maar er zijn ook enkele exemplaren waargenomen in andere provincies, waaronder Noord-Brabant en Gelderland. De biotoop bestaat uit open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Waardplanten: wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart [lit. 12].

Beekrombout

De beekrombout komen vaak voor in traag stromende laagland beken. Deze beken moeten zuurstofrijk zijn en moeten een zandige bodem hebben. Verder is het belangrijk dat het water niet te rijk is aan nitraten en fosfaten. Vrij meanderende beken en rivieren zijn ook geschikte wateren voor de soort. De waterkwaliteit is van groter belang voor de soort dan diversiteit van de omgeving en de structuur van de oevervegetatie. Larvenhuidjes worden vaak aangetroffen achter obstakels in het water waar een stromingsluwte is. In Nederland is het een zeldzame soort die voor komt in oostelijk Noord-Brabant, Limburg, de Achterhoek, Twente, het rivierengebied en langs de Overijsselse Vecht [lit. 12].

Grote vos

De grote vos is een zeldzame soort, die desondanks zeer mobiel is en veel zwerft, en daardoor op veel verschillende plekken kan worden gezien. Geschikt habitat bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote, vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in bosrijke omgeving aangetroffen. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout. Waardplanten zijn vooral de iepen maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten [lit. 12].

Iepenpage

De iepenpage is een zeldzame standvlinder die onder meer wordt aangetroffen in Zuid-Limburg, Noord-Brabant, Gelderland en in Amsterdam. Geschikt habitat bestaat uit iepen in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De soort heeft geen groot leefgebied nodig, en kan al voorkomen als er enkele iepen bij elkaar staan. Diverse soorten iepen worden als waardplant gebruikt, zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars [lit. 12].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vlinders, libellen en/of andere ongewervelden aangetroffen die onder de Omgevingswet beschermd zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat het veldbezoek, met betrekking tot vlinders, libellen en ongewervelden, niet in de meest geschikte periode van het jaar heeft plaatsgevonden. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan beekrombout en iepenpage. De biotoopeisen en waardplanten voor deze soorten ontbreken binnen het plangebied.

Het plangebied biedt mogelijk wél geschikt leefgebied aan teunisbloempijlstaart en grote vos, vanwege de aanwezigheid van teunisbloem (waardplant teunisbloempijlstaart) en populier en wilgen (waardplanten grote vos).

Rode lijst soorten

Voor verschillende Rode lijstsoorten ongewervelden is binnen het plangebied geschikt biotoop aanwezig. Binnen het plangebied zijn watergangen en ruigten aanwezig.

Effecten en conclusie

Door aanwezigheid van geschikt biotoop en waardplanten voor grote vos en teunisbloempijlstaart kan niet worden uitgesloten dat individuen van deze soorten binnen de grenzen van het plangebied aanwezigheid zijn. Echter, worden de waardplanten (iep, populier, zoete kers en wilgensoorten) van grote vos niet vernietigd. De waardplanten van teunisbloempijlstaart (teunisbloem) zijn weliswaar aanwezig binnen het plangebied, maar het perceel wordt regelmatig gemaaid/gesnoeid waardoor individuen van teunisbloempijlstaart niet verwacht worden binnen het plangebied. De aanwezigheid van beekrombout en iepenpage kan op basis van biotoopeisen en waardplanten worden uitgesloten. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op deze soortgroep uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet zijn niet nodig. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal).

Rode lijst soorten

Op basis van de mogelijke aanwezigheid van geschikt biotoop voor verschillende Rode Lijst soorten is het voorkomen van deze soorten binnen het onderzoeksgebied niet uitgesloten. Deze soorten zijn beschermd onder de specifieke zorgplicht binnen de Omgevingswet.

5

SAMENVATTING

5.1 Beschermde gebieden, Kaderrichtlijn Water en Houtopstanden

Natura 2000

Het optreden van verstoring en/of vernietiging door oppervlakteverlies, geluid, licht, trilling of optische verstoring en overige effecten (externe werking) kan als gevolg van de afstand (22 km) tussen het plangebied en omliggende Natura 2000-gebieden worden uitgesloten. Een voortoets om de effecten van verstoring van het voornemen op Natura 2000-gebieden te beoordelen is niet nodig. Voor stikstofeffecten gaat deze redenering niet op. Nader onderzoek in de vorm van een AERIUS-berekening en een beoordeling in de vorm van een voortoets/passende beoordeling is nodig om de effecten hiervan te bepalen en te beoordelen.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten het NNB, waardoor van ruimtebeslag geen sprake is. In provincie Noord-Brabant is externe werking ten aanzien van het NNN een toetscriterium. Echter zijn indirecte effecten door verstoring (geluid, licht en trillingen) uit te sluiten. In de huidige situatie is reeds sprake van geluidsbelasting. De bijkomende geluidsbelasting die mogelijk optreedt in het kader van de realisatie van opvanglocatie is op deze schaal nagenoeg verwaarloosbaar. Tevens zijn de geplande werkzaamheden tijdelijk van aard. Hierdoor ontstaan geen negatieve effecten op het ecologische functioneren van het NNN-gebied. Met de voorgenomen ontwikkeling is gezien het bovenstaande geen sprake van aantasting of verlies van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN van Noord-Brabant. Een nadere toetsing in de vorm van een NNN-toets is niet noodzakelijk en belemmeringen vanuit provinciaal natuurbeleid zijn dus niet aan de orde.

Rust- en foerageergebied ganzen en smienten

Negatieve effecten van het voornemen op belangrijke rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten zijn niet aan de orde. Vanuit het provinciale beleid ten aanzien van ganzen en smienten zijn geen vervolgstappen nodig.

KRW

De werkzaamheden vinden niet plaats in of nabij een ecologisch relevant areaal van een KRW-waterlichaam. Hierdoor zijn ten aanzien van de KRW geen effecten te verwachten van het project. Een nadere toetsing of andere vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Houtopstanden

Het uitgangspunt bij de werkzaamheden is dat er geen bomen worden gekapt. Directe negatieve effecten van het voornemen op houtopstanden of individuele bomen zijn dan ook niet aan de orde. Vervolgstappen vanuit het landelijke en/of gemeentelijke beleid ten aanzien van houtopstanden zijn niet nodig.

5.2 Beschermde soorten

In de onderstaande tabel zijn de bevindingen en conclusies ten aanzien van de beschermde soorten samengevat.

In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen ‘passende preventieve maatregelen’ en ‘benodigde mitigerende/compenserende maatregelen’ in het geval van een vergunningaanvraag. In de eerste categorie vallen maatregelen die voorafgaand aan of tijdens de uitvoering van het voornemen getroffen kunnen worden en waarmee de noodzaak tot verdere vervolgstappen vervalt. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen, en dat verdere vervolgstappen alsnog nodig zijn als niet aan deze maatregelen wordt voldaan. In de tweede categorie vallen noodzakelijke maatregelen waarmee de lokale staat van instandhouding van een soort gewaarborgd wordt, indien voor het voornemen een omgevingsvergunning nodig is in het kader van de Omgevingswet.

Tabel 5.1 Samenvattende tabel beschermde soorten

Soortgroep	Kans op overtreding Omgevingswet?	Vervolgstappen nodig?		Natuurvergunning	
		Passende preventieve maatregelen	Vervolgonderzoek (indien voorkomen overtreding Omgevingswet niet of onvoldoende mogelijk)	Is een vergunning nodig?	Benodigde mitigerende/compenserende maatregelen
flora	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
grondgebonden zoogdieren	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
vleermuizen (foerageergebieden en vliegroutes)	ja, indien foeragerende/overvliegende vleermuizen worden verstoord	ja, door: - werkzaamheden overdag uitvoeren en gebruik maken van vleermuisvriendelijk lichtbeheer	nee	nee, mits met maatregelen (zie kolom 3) een overtreding wordt voorkomen	niet van toepassing
vleermuizen (verblijfplaatsen)	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
vogels (algemene broedvogels)	ja, indien broedparen worden verstoord	ja twee mogelijkheden: - buiten het broedseizoen werken; - de meest verstorende werkzaamheden voor het broedseizoen	nee	nee, mits met maatregelen (zie kolom 3) een overtreding wordt voorkomen	niet van toepassing

Soortgroep	Kans op overtreding Omgevingswet?	Vervolgstappen nodig?		Natuurvergunning	
		Passende preventieve maatregelen	Vervolgonderzoek (indien voorkomen overtreding Omgevingswet niet of onvoldoende mogelijk)	Is een vergunning nodig?	Benodigde mitigerende/compenserende maatregelen
		inzetten en continu doorwerken			
vogels (jaarrond beschermde nesten)	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
amfibieën	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
reptielen	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
vissen	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing
vlinder, libellen & ongewervelden	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee	niet van toepassing

6

BRONVERMELDING

1 Natura 2000 in Nederland, 2008. natura2000.nl;
2 Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche broek'. https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant/vlijmens-ven-moerputten-bossche-broek;
3 Provincie Noord-Brabant, 'Natuurbeheerplan'. https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aadeed0954ee4cebaa058ed0ae6a4c40;
4 RIVM, 'Kaarten | Atlas Leefomgeving', 2025. https://www.atlasleefomgeving.nl/ (mei 02, 2025);
5 Provincie Noord-Brabant, 'Omgevingsverordening, Rust- en foerageergebied ganzen en smienten'. https://georegister.brabant.nl/geonetwork/srv/eng/catalog.search#/metadata/777427e5-06c0-4144-b2d6-e5be5fef5d5a;
6 'Het Waterkwaliteitsportaal'. https://wkp.rws.nl/geoviewer/water-guideline-views/Oppervlaktewater_vlak_lijn_groep (apr. 18, 2025);
7 NDFF, 'Nationale databank Flora en Fauna'. 2025, [Online]. Beschikbaar op: https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal;
8 'NDFF Verspreidingsatlas'. https://www.verspreidingsatlas.nl/ (apr. 18, 2025);
9 Zoogdiervereniging, 'Zoogdiersoorten'. https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten;
10 Vogelbescherming, 'Vogelbescherming - ontdek vogels'. https://www.vogelbescherming.nl/ (sep. 08, 2025);
11 Ravon, 'Ravon soorten'. 2023, [Online]. Beschikbaar op: https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie;
12 Vlinderstichting, 'Vlinderstichting, vlinders en libellen', 2023. www.vlinderstichting.nl;

Bijlage(n)

BIJLAGE: WETTELIJK KADER

I.1 Omgevingswet

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet vormt het overkoepelende wettelijke kader waarin regelgeving over de fysieke leefomgeving is samengebracht. Het gaat daarbij om regelgeving over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Binnen de Omgevingswet is meer gedetailleerde regelgeving vastgelegd in de onderliggende besluiten, te weten het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De technische details van deze regelgeving, zoals rekenregels en indieningsvereisten, zijn uitgewerkt in de Omgevingsregeling.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staan algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder activiteiten met gevolgen voor de natuur. Het Bal bevat algemene regels, meldingsplichten, vergunningplichten, maatwerkmogelijkheden en specifieke zorgplichten.

I.1.1 Natura 2000-activiteit

In de Omgevingswet zijn de bepalingen voor Natura 2000-activiteiten vastgelegd. De regels hebben als doel het beschermen en in stand houden van natuurgebieden met bijzondere of kwetsbare waarden. Hiermee zijn internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) in nationale regelgeving verankerd.

Nederland past een vergunningstelsel toe bij de bescherming van Natura 2000-gebieden. Natura 2000-activiteiten zijn volgens artikel 5.1, sub e, Omgevingswet vergunningplichtig, tenzij het onder een uitzondering valt beschreven in de wet. Voor elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden beoordeeld of kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden of ontwikkeling een significant negatief effect hebben op de beschermde natuurwaarden in het betreffende gebied. Indien significante negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, dient een ‘passende beoordeling’ te worden uitgevoerd. Het gaat om significante effecten van de activiteiten (of van een vrij te stellen factor bij zo’n activiteit) afzonderlijk, maar ook in combinatie met andere projecten of plannen.

In het geval de passende beoordeling niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning worden geweigerd, tenzij aan de ‘ADC-criteria’ wordt voldaan. Dit betekent dat er geen alternatieven zijn (A), er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang (D) en dat door compensatie de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk gewaarborgd blijft (C).

Effecten op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) die in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden zijn vastgesteld. IHD betreffen zowel habitattypen als habitat- en vogelsoorten. In het kader van de alternatievenafweging wordt beoordeeld of er onderscheid is in de mate waarin de verschillende alternatieven effect hebben op de IHD en of er voor de verschillende alternatieven de kans bestaat dat significant negatieve effecten optreden.

I.1.2 Flora- en fauna-activiteit

Onder de Omgevingswet bestaat de flora- en fauna-activiteit uit 3 beschermingsregimes: een beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (§ 11.2.2 Bal), Habitatrichtlijnsoorten (§ 11.2.3 Bal) en 'Andere soorten' (§ 11.2.4 Bal). Voor ieder van deze regimes gelden afzonderlijke verbodsbepalingen. In de onderstaande tabel zijn de verbodsbepalingen waaraan getoetst wordt, weergegeven. In de navolgende paragrafen worden de verbodsbepalingen nader toegelicht.

Tabel I.1 Overzicht verbodsbepalingen

Beschermingsregimes		
Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal)	**Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal)**	**'Andere soorten' (art. 11.54 Bal)**
Artikel 11.37, lid 1 sub a *Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.*	Artikel 11.46, lid 1 sub a *Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*	Artikel 11.54, lid 1 sub a *Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.*
Artikel 11.37, lid 1 sub b *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*	Artikel 11.46, lid 1 sub b *Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.*	Artikel 11.54, lid 1 sub b *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*
Artikel 11.37, lid 1 sub c *Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.*	Artikel 11.46, lid 1 sub c *Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*	Artikel 11.54, lid 1 sub c *Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*
Artikel 11.37, lid 1 sub d *Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*	Artikel 11.46, lid 1 sub d *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.*	
	Artikel 11.46, lid 1 sub e *Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*	

Vogelrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten heeft betrekking op de soorten zoals aangeduid in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Dit betreft alle van nature in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Voor vogelsoorten gelden de volgende verbodsbepalingen (art. 11.37 Bal):

- het is verboden opzettelijk vogels te doden of te vangen;
- het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten weg te nemen;
- het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
- het is verboden vogels opzettelijk te storen.

Het laatste verbod is echter niet aan de orde indien kan worden onderbouwd dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Het bepalen of sprake is van een wezenlijke invloed is per soort en per situatie maatwerk.

De meeste vogelsoorten maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de hiervoor beschreven verbodsbepalingen van de Omgevingswet. Voor deze soorten is geen omgevingsvergunning nodig bij werkzaamheden buiten het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen deze nesten worden verwijderd of verplaatst, tenzij in specifieke situaties er een ecologisch zwaarwegend belang is om nesten die normaliter niet jaarrond beschermd zijn toch jaarrond te beschermen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer door een ingreep een groot deel van de nestgelegenheid van een bepaalde populatie dreigt te verdwijnen. Voor het verstoren van vogels (in het broedseizoen) is het verkrijgen van een omgevingsvergunning in principe niet mogelijk omdat bijna altijd een alternatief voorhanden is, namelijk werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn. De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

De verbodsbepalingen van de Omgevingswet zijn altijd relevant voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten zijn:
1 nesten die buiten het broedseizoen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil);
2 nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw en huismus);
3 nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
4 vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd en ransuil).

Habitatrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten heeft betrekking op in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn. De verbodsbepaling voor flora heeft betrekking op soorten (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) uit bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern (art. 11.46 Bal).

Voor deze fauna en flora van de Habitatrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:
- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden dieren opzettelijk te verstoren;
- het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Als deze verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden, moet een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd.

‘Andere soorten’

Het beschermingsregime voor de ‘Andere soorten’ (ook wel: ‘soorten van nationaal belang’) heeft betrekking op de soorten uit bijlage IX onder A en B bij het Bal. Hierin zijn lijsten met overige plant- en diersoorten opgenomen die, buiten de Vogel- en Habitatrichtlijn om, nationaal beschermd worden. Voor deze soorten gelden de volgende verbodsbepalingen (art. 11.54 Bal):
- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voorplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder A; en
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Binnen de soortenlijsten in bijlage IX onder A en B bij het Bal is geen onderscheid gemaakt tussen licht en zwaar beschermde soorten. Zowel het Ministerie van LVVN als de provincies zijn bevoegd om binnen deze lijsten soorten aan te wijzen waarvoor een vrijstelling geldt of waarvoor aangepaste voorwaarden gelden in het geval van een vergunningaanvraag.

Als er sprake is van een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

Zorgplicht

In artikel 11.27 Bal is een specifieke zorgplicht beschreven: Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen is verplicht:

a alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd of die gevolgen te voorkomen;
b voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
c als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De zorgplicht geldt altijd.

I.1.3 Kaderrichtlijn Water (KRW)

In Nederland zijn overeenkomstig de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) wateren aangewezen als oppervlaktewaterlichaam. De KRW is ook in de Omgevingswet opgenomen. Voor alle waterlichamen zijn specifieke doelen vastgelegd. De KRW streeft een goede ecologische en chemische toestand voor alle oppervlaktewaterlichamen na. Voor grondwater gelden eisen voor kwantiteit en chemische kwaliteit. Als initiatiefnemers een activiteit willen ondernemen die plaatsvindt in of nabij een KRW-waterlichaam moet getoetst worden of hiervoor een watervergunning nodig is. Eén van de zaken die moet worden getoetst is of de activiteit mogelijk effect heeft op de ecologische of chemische toestand van een waterlichaam.

KRW-toets

Voor rijkswateren wordt de procedure voor KRW-toetsing van een activiteit opgenomen in de Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit. Hierbij wordt beoordeeld of er negatieve effecten op de ecologische of chemische toestand kunnen optreden. Door uitvoering van de toets worden de verplichtingen conform de Europese Kaderrichtlijn Water nagekomen. Bij het uitvoeren van de toetsing staat de volgende vraag centraal: ‘Kunnen de KRW-doelstellingen waarop de activiteit (mogelijk) effecten heeft nog behaald worden als de activiteit daadwerkelijk plaatsvindt?’ Het resultaat van de toets kan zijn dat (1) de activiteit zonder voorwaarden ter bescherming van de ecologische en chemische toestand is toegestaan, (2) de activiteit is toegestaan mits er aanvullende maatregelen worden genomen (vergunningsvoorwaarden), of (3) de activiteit niet is toegestaan omdat er onacceptabele, negatieve effecten op de chemische en/of ecologische toestand van het waterlichaam zijn, die niet met aanvullende maatregelen kunnen worden voorkomen of vereffend.

Voor regionale wateren wordt in de praktijk vaak gebruik gemaakt van dezelfde toetsingsprocedure. Nuances verschillen per waterschap en zijn te vinden in de waterbeheerplannen.

I.1.5 Houtopstanden

Indien het plangebied buiten de bebouwingscontour houtkap (Bal) van de gemeente ligt, is op de desbetreffende bomen het Bal van kracht. Indien het plangebied binnen de bebouwingscontour houtkap ligt, is het omgevingsplan van kracht. Of een houtopstand zich binnen de bebouwingscontour houtkap bevindt is terug te vinden in het omgevingsplan. In artikel 5.165b Besluit kwaliteit leefomgeving, lid 2 staat dat een ‘bebouwingscontour houtkap’ wordt aangewezen aansluitend aan stedelijk gebied. Het begrip ‘stedelijk gebied’ wordt in bijlage I bij artikel 1.1 van het BkI omschreven.

Het begrip 'houtopstand' is in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet als volgt gedefinieerd: 'zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout en griend'. Indien men houtopstanden wenst te vellen die buiten de bebouwingscontour houtkap liggen, zijn de rijksregels uit het Bal van toepassing. Het Bal heeft betrekking op houtopstanden bomen of beplanting met een oppervlakte van meer dan 10 are (1000 m^2), of meer dan 20 bomen in rijbeplanting (gerekend over het totaalaantal rijen). Hierbij is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen. Indien toch gekapt wordt dient een kapmelding te worden ingediend bij de Provincie of bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bij een activiteit van nationaal belang. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij een kapmelding niet is vereist, deze staan vermeld in art. 11.111 lid 2 van het Bal:

a. houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap, bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving; Besluit activiteiten leefomgeving - geconsolideerde Staatsbladversie 479;
b. houtopstanden op erven of in tuinen;
c. bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
d. houtopstanden die windschermen om boomgaarden voorkomen;
e. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
f. kweekgoed;
g. uit populieren of wilgen bestaande:
    1°. wegbeplantingen;
    2°. beplantingen langs waterwegen; en
    3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
h. het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
i. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, als zij:
    1°. ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
    2°. bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 m; en
    3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013;
j. houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Het Bal kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Wie (een deel van) een houtopstand velt, moet dit minstens één maand voorafgaand aan de kap melden bij de Provincie (art. 11.126 Bal). Dit artikel is niet van toepassing op het periodiek vellen van griend- of hakhout. Daarnaast heeft degene die een houtopstand velt de plicht om hetzelfde areaal te herplanten binnen 3 jaar na het vellen of het tenietgaan van de houtopstand (art. 11.129 Bal). Provincies kunnen bij verordening bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Ook kunnen provincies een afwijkende termijn voor de melding opnemen in de provinciale omgevingsverordening.

Gemeentelijk bomenbeleid

De regels over het kappen van bomen staan in de bomenverordening van de gemeente Uden.

Artikel 4. Verbod vellen beschermde houtopstanden (Gemeente Uden)

1 Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag:
- a. een beschermde houtopstanden te vellen of te doen vellen;
- b. een houtopstand die is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsverplichting op grond van artikel 8 en 9 te vellen of te doen vellen.

2 De in de eerste lid geldende verboden gelden niet voor:
- a. een beschermde houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektenwet of krachtens een aanschrijving van het bevoegd gezag, onverminderd het bepaalt in artikel 8 en 9 van deze verordening;
- b. het periodiek vellen van een beschermde houtopstand zoals hakhout of het periodiek snoeien van een beschermde houtopstand zoals een haag, ter uitvoering van het reguliere onderhoud;

- c. het periodiek scheren, knotten of kandelaberen als noodzakelijke beheermaatregel bij een beschermde houtopstand zijnde vormbomen ter uitvoering van het reguliere onderhoud;
- d. een beschermde houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld;
- e. beschermde houtopstanden die moeten worden geveld, gedund of gesnoeid in het kader van een beheerplan.

3 Het in dit artikel bepaalde geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet natuurbescherming.

Artikel 8 Aanwijzing vergunningsplichtige gevallen (Gemeente Maashorst)

1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een houtopstand te vellen.

2 Het verbod van het eerste lid geldt niet voor:

- a. Bomen met een stamdiam van 41 cm of minder gemeten op 130 cm vanaf het maaiveld, tenzij de houtopstand is aangewezen als beschermde groenstructuur op grond van artikel 12, eerste lid onder c of de houtopstand is aangeplant in het kader van de herplantplicht;
- b. houtopstanden die moeten worden geveld vanwege een aanschrijving van het bevoegd gezag om te vellen, te herplanten of aan te planten;
- c. bomen die moeten worden geveld in geval van noodkap;
- d. het verwijderen van afgestorven houtopstand waarvan de gemeente eigenaar is;
- e. houtopstand die al eerder is geknot, gekandelaberd of vormsnoei heeft ondergaan. De eerste keer knotten, kandelabaren of vormsnoeien van een houtopstand is wel vergunningsplichtig;
- f. bedrijfsmatig geteelde fruit- of notenbomen, kerstbomen tot 20 jaar en bomen uit de boomkwekerijteelt;
- g. het vellen van houtopstanden om verspreiding van plantziekten tegen te gaan, conform het bepaalde uit de Plantgezondheidswet.

Bronnen:
Bomenverordening gemeente Uden | Lokale wet- en regelgeving
Algemene Plaatselijke Verordening Maashorst | Lokale wet- en regelgeving

II

BIJLAGE: INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN NATURA 2000

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Habitattypen

Habitattype	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage	Kernopgave
H3140 - Kranswierwateren		definitief	>	>	C	4.08,W
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		definitief	=	=	C	4.08,W
H6230* - Heischrale graslanden		definitief	=	=	C	5.05,W
H6410 - Blauwgraslanden		definitief	>	>	B2	5.05,W
H6430A - Ruigten en zomen	moerasspirea	definitief	=	=	C	
H6510A - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	glanshaver	definitief	>	>	C	
H7140A - Overgangs- en trilvenen	trilvenen	definitief	=	=	C	

Habitatrichtlijnsoorten

Soort	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage	Kernopgaven
H1059 - Pimpernelblauwtje	definitief	>	>	>	A4	5.04
H1061 - Donker pimpernelblauwtje	definitief	>	>	>	C	5.04
H1134 - Bittervoorn	definitief	=	=	=	C	4.08,W
H1145 - Grote modderkruiper	definitief	>	>	>		4.08,W
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=		4.08,W
H1166 - Kamsalamander	definitief	=	=	=		
H1831 - Drijvende waterweegbree	definitief	=	=	=	C	